

_Ulrika _Ekblad
_Caroline _Söderqvist

_Språkvägen -- för sfi kurs _D

_Elevbok

_Överförd från första upplagan,
utgiven av _Sanoma _Utbildning __AB
med ___ISBN #978-#91-#523-#2820-#0
_Specialpedagogiska skolmyndigheten
#2023

_Volym ett av fem

_Till punktskriftsläsaren

_Det finns flera bilder i boken, främst färgfoton. _Bilder som har betydelse för texten har fått bildbeskrivningar.

_Det finns många tankekartor med bilder i boken. _Tankekartorna består av en huvudbild i mitten som omges av flera mindre bilder.

_Huvudbilderna finns beskrivna med text och följs av en punktlista med ord/fraser som beskriver de mindre bilderna.

_Uppgifterna har fått en annan numrering än i originalboken.

_Kursiv och fet markering av text är borttagen.

_Det finns många tabeller i boken.

_Rubrikerna är ofta förkortade och står beskrivna i en tabellnyckel.

_I slutet av boken finns det flera exempeltexter. _Här finns ord inom parentes som förklarar vad de olika textdelarna heter (t.ex. inledning).

_I exempeltexterna finns även vissa ord, fraser och stycken beskrivna.

_Dessa står i listor efter texten.

_Fullständigt innehåll

_Siffran inom parentes hänvisar till
förlagans sidor.

_Volym ett

_Till punktskriftsläsaren_I

_Till eleven (#3)#2

#1 _Insändare (#6)#4

#2 _Lyrik (#12)#14

#3 _Blogg (#20)#24

_Volym två

_Till punktskriftsläsaren_I

#4 _Instruktioner (#26)#34

#5 _Noveller (#32)#45

#6 _Självbiografi (#42)#59

#7 _Nyhetsartikel (#50)#72

_Ii

_Volym tre

_Till punktskriftsläsaren_I

#8 _Reportage (#60).....#85

#9 _Faktatexter (#72).....#103

#10 _Krönika (#80).....#116

_Volym fyra

_Till punktskriftsläsaren_I

_Minigrammatik (#88).....#127

_Volym fem

_Till punktskriftsläsaren_I

_Studieteknik (#116).....#175

_Exempeltexter (#120).....#183

_Textkällor (#140).....#228

=== _Bildbeskrivning =====

_Bokomslagets bild

_Tecknad jordglob och #5 foton

é bilkö med avgasrök

é kärlekspar på en bro

é rapparen _Ison

é någon som skriver

é personer runt ett middagsbord

=====

_Till eleven

_Välkommen till _Språkvägen _D!

_Du har nu lärt dig grunderna i svenska, så nu är det dags att fördjupa dina språkkunskaper.

_Det får du göra i den här boken.

_Vi har valt ut texter och texttyper som vi tror ger dig viktiga nycklar för dina fortsatta studier i svenska. _Du får upp ögonen för vad som är specifikt för varje typ av text.

_Varje kapitel är upplagt på samma sätt och innehåller liknande övningar. _Utgångspunkten är alltid en text med tillhörande läs- och skrivuppgifter. _Längst bak i boken finns en minigrammatik.

_Kompletterande övningar till varje kapitel och till minigrammatiken finns bland lärarhandledningens kopieringsunderlag.

_Du kan lyssna på texterna i

mobilen eller läsplatta på
ovningsmastaren.se.

_Lycka till på vägen mot ditt
nya språk!

_Caroline och _Ulrika

_Insändare

_Mål

_I det här kapitlet tränar du på att
é se vad som är typiskt för en
insändare
é läsa och sammanfatta innehållet i
en insändare
é skriva en egen insändare
é använda verb som uttrycker åsikt,
t.ex. tycker, anser.

_A _Vad är typiskt för insändare?

_Insändare finns främst i dags-
tidningar eller lokaltidningar. _De
skrivs och skickas in till tidningar
av privatpersoner som vill uttrycka
sin åsikt i en speciell fråga.

_Typiskt för insändare är följande:

é en rubrik där läsaren får veta vad insändaren handlar om
é en inledning med presentation av ämnet och skribentens åsikt
é minst två argument som stöder åsikten
é en avslutning som förstärker åsikten
é insändare skrivs ofta i presens.

_B _Lyssna

#1. _Lyssna på din lärare som sammanfattar insändaren " _Vi behöver ingen ny väg!". _Läs beskrivningarna i tankekartan.

::: #7 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Tankekarta

_En man sitter och skriver

é grusväg genom ett grönområde
é grönskande park
é par som promenerar med en hund
é motorväg
é bilkö och avgaser
é maskin för asfaltering

#8

#5

_Vi behöver ingen ny väg!

_Jag bor i _Tallbogård strax utanför
_Bergestad här i _Bredviks kommun.

_Jag tycker det är alldeles ljuvligt
här med en lummig park, lekplatser
för barnen och en sjö att bada i på
sommaren. _Men precis utanför mitt
fönster, rakt igenom parken, har
kommunen planerat att bygga en ny
väg. _Jag är både förbannad och
chockad! _Hur kan de ens tänka på
att förstöra det enda grönområdet
som finns här i _Tallbogård?

_För det första anser jag att det
är parken som gör den trevliga
stämningen här i området, där
människor av alla åldrar träffas och
umgås. _Jag, som ser parken
dagligen, ser folk som grillar,
spelar kubb och fotboll, tränar och
promenerar med sina hundar. _Det är
verkligen en plats för alla och som
uppskattas av de flesta här i
_Tallbogård, eftersom det är den

enda naturliga samlingspunkten.

__För det andra undrar jag också hur det blir med miljön och luften här i området. __Det har redan uppmätts förhöjda halter av ämnen som inte är bra att andas in.

__Halter som kommer från motorvägen, och det blir inte bättre av den nya vägen. __Jag menar att det kan vara skadligt för barnen som ska växa upp här.

__Jag kan till viss del förstå de som hävdar att miljön blir bättre om vi inte behöver köra en omväg för att komma till våra arbeten i stan.

__Men det måste väl ändå vara viktigare att vi får behålla vår fantastiska samlingspunkt här i området.

__Slutligen vill jag säga att vi som bor här i __Tallbogård har i alla år nöjt oss med att åka #5 kilometer på en mindre väg för att ta oss till motorvägen. __Men nu säger alltså kommunen att vi behöver den här nya påfarten för en mer effektiv kommunikation, till kostnaden av en park. __Vår enda park dessutom!

#9

#8

#4. _Läs svaret på insändaren och svåra på frågorna.

- a) _Vilka är politikerns argument för att de ska bygga en ny väg genom parken?
- b) _Vilket yrke har hon?
- c) _Hur ska de lösa problemet med fler grönområden?
- d) _Vad betyder uttrycket "a och o"?

_Svar till _Ilsken och frustrerad

_Jag förstår din ilska och din frustration över denna fråga. _Det tog många timmar av debatt oss politiker emellan, innan vi till slut bestämde oss för att det här förslaget var det bästa.

_Vi anser att denna väg, som ska gå igenom parken i _Tallbogård, är en investering för framtiden. _Det finns planer på att utveckla samhället _Tallbogård, med bl.a. fler bostäder och en idrottshall, och då måste vi förbereda oss för detta. _Vi politiker vill att de mindre samhällena ska utvecklas och locka människor att flytta dit och

då är kommunikationer a och o.

_Grönområden är viktigt, det tycker vi också, och vi har för avsikt att anlägga nya parker i de områden som är under planering. _Du skriver att sammanhållningen och stämningen är god i _Tallbogård och att parken är en bidragande orsak till detta. _Den positiva andan som kommer med expanderingen och satsningen på området kommer med största säkerhet leda till en ännu godare stämning och en framtidstro.

_Tarja _Björkman, kommunalråd
_Bredviks kommun

::: #11 :::::::::::::::::::::::::::::::

_E _Skri va

#5. _Skriv en sammanfattning av insändaren med hjälp av tankekartan på s. #7.
(se s. #118--#119)

#6. _Skriv en egen insändare.

_Nu ska du skriva en egen insändare.

_Läs vad som är typiskt för insändare på s. #6 för att se hur du ska skriva. _Försök att använda verb som uttrycker åsikt i din text. _Se exempel längst ned på denna sida.

Vad vill du ändra på i samhället?

_Finns det något du skulle vilja ändra på som du också vill dela med dig av till andra? _Kanske finns det något på din skola eller i ditt bostadsområde som du tycker behöver förändras. _Skriv en insändare om detta.

(se s. #120)

#7. _Här är exempel på verb och fraser som uttrycker åsikt.

_Kontrollera att du vet vad de betyder.

é håller med

é stöder

é berömmar

é tror

é tycker

é anser

#11

#12

é menar
é håller inte med
é undrar
é ifrågasätter

#11

#13

_Lyrik

_Mål

_I det här kapitlet tränar du på att

é se vad som är typiskt för lyrik
é läsa och analysera dikter
é skriva allitterationer och rim
é associera till ord och bilder
é skriva en egen dikt.

_A _Vad är typiskt för lyrik?

_Lyrik är en berättande, kort text
som förmedlar bilder eller känslor.

_Typiskt för lyrik är följande:

é texter med ett speciellt tema,
t.ex. kärlek
é texter uppdelade i verser

é texten kan skrivas fritt, utan att
följa skrivregler
é i texten finns ofta en rytm och
ord som rimmar eller låter lika.

_B _Lyssna

#1. _Lyssna på din lärare som läser
dikten " _I folkviseton" av _Nils
_Ferlin. _Läs beskrivningarna i
tankekartan.

::: #13 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Tankekarta

_En skogsglänta

é händer formade som ett hjärta
é tjej och kille håller om
varandra
é giftermål
é rosenträdgård
é man som gråter
é vetefält

_C _Samtala

=== _Bildbeskrivning =====

_Svartvitt foto på _Nils _Ferlin som stödjer ena armen mot en snirklig gallergrind. _Han har kort brunt hår och är klädd i en rutig skjorta och byxor med pressveck. _Han har tagit av sin kavaj och håller den över andra armen.

=====

#2. _Samtala i par eller i grupp.

- a) _Dikter handlar ofta om kärlek. _Vilka andra teman är vanliga i dikter?
- b) _Vid vilka tillfällen är det vanligt att man använder sig av eller läser dikter?
- c) _Känner du till någon poet från ditt hemland och kan du någon av hans/hennes dikter utantill?

::: #15 ::::::::::::::::::::::::::::::

_I folkviseton

_Kärleken kommer, kärleken går
ingen kan tyda dess lagar

_Men dig vill jag följa i vinter och
vår

och alla min levnads dagar

_Mitt hjärta är ditt, ditt hjärta är
mitt

och aldrig jag lämnar det åter

_Min lycka är din, din lycka är min

_Och gråten är min när du gråter

_Kärleken är så förunderligt stark
kuvas av intet i världen

_Rosor slår ut ur den hårdaste mark
som sol över mörka gården

_Mitt hjärta är ditt, ditt hjärta är
mitt

och aldrig jag lämnar det åter

_Min lycka är din, din lycka är min

_Och gråten är min när du gråter

_Nis _Ferlin

#16

#17

_D _Läsa

#3. _Läs dikten och svara på
frågorna.

a) _Vad tror du _Nils _Ferlin vill
säga med fraserna och hur tolkar
du dem?

"_Kärleken kommer och kärleken går
och ingen kan tyda dess lagar"

"_Rosor slår ut ur den hårdaste
mark som sol över mörka gården"

"_Mitt hjärta är ditt, ditt hjärta
är mitt och aldrig jag lämnar
det åter"

"_Min lycka är din, din lycka är
min och gråten är min när du
gråter"

b) _Försök att beskriva den kärlek
som författaren skriver om.

c) _Vad är textspezifikt i dikten?

#4. Läs faktatexten på nästa sida och svara på frågorna.

- a) Kom Nils Ferlin från en fattig eller en rik familj tror du?
- b) Hur gick det för honom i skolan?
- c) När började han att skriva?
- d) Hur mådde han under de sista åren?

::: #17 ::::::::::::::::::::::::::::::

Fakta Nils Ferlin

Nils Ferlin är en av Sveriges mest kända poeter. Han föddes #1898 i Karlstad och under sin uppväxt fick han förmånen att gå i de finare skolorna. När han var tio år flyttade familjen till Filipstad eftersom hans far fick ett jobb där.

Nils var en begåvad elev och populär bland sina kamrater. Han visste inte vad han ville göra när han hade slutat skolan utan hade en rad olika jobb. #1915 flyttade han från Filipstad till Stockholm och

där utbildade han sig först inom sjöfart. Han fick sedan arbete på en båt men det trivdes han inte med. Då sökte han istället till en teaterskola, eftersom han hade talang som underhållare.

Under #1920-talet arbetade han som skådespelare och skrev under den tiden även en del sångtexter. I slutet av #20-talet började han även att skriva dikter och #1930 gavs hans första diktsamling ut. Åtta år senare träffade han sin blivande fru Henny Lönnqvist och #1945 gifte de sig.

Nils Ferlin gav under åren ut flera diktsamlingar och den sista kom ut #1957 och heter Från mitt ekorrhjul. De sista åren av sitt liv tillbringade han på sjukhus och han dog i oktober #1961. Han ligger begravd i Stockholm, på Bromma kyrkogård.

_E _Skriva

#5. _I dikter finns ofta något som kallas för alliterationer. _Det är ord som börjar på samma bokstav. _Se exemplet och skriv egna alliterationer till orden.

_Exempel:

sommar som strålar som solen

fjäril f--- f--- f--- f---

drömmar d--- d--- d--- d---

ormar o--- o--- o--- o---

konstig k--- k--- k--- k---

::: #19 ::::::::::::::::::::::::::::::

#6. _Öva dig på att associera. _Att associera är vad man tänker på när man läser en beskrivning eller ett ord.

_Exempel:

_Vår

é blommor

é allergi

é sol

é glass

_Associera till de här orden.

glädje

pengar

tonår

trygghet

#7. _Välj från orden som du associerade till och skriv en egen dikt. _Du kan naturligtvis använda andra ord att skriva om.
(se s. #121)

#19

#22

#8. Skriv en sammanfattning av
Fakta om Nils Ferlin på s. #17.
(se s. #118--#119)

#19

#23

_Blogg

_Mål

_I det här kapitlet tränar du på att
é se vad som är typiskt för en blogg
é läsa och sammanfatta innehållet i
ett blogginlägg
é skriva egna blogginlägg.

_A _Vad är typiskt för bloggar?

_En blogg skrivs på nätet och är en
plats där man kan skriva sina
tankar, åsikter eller använda som
offentlig dagbok. _Syftet med texten
är att informera eller att
underhålla. _Vem som helst kan
skriva en blogg. _När du skriver i
en blogg kallas det för att göra ett
inlägg. _Typiskt för ett blogginlägg
#20 #24

är följande:

é kronologisk text
é vardagligt innehåll och språk
é tidsangivelser, t.ex. förra
veckan, igår
é verb i preteritum.

_B _Lyssna

#1. _Lyssna på din lärare som
sammanfattar blogginlägget
"_Home away from home". _Läs
beskrivningarna i tankekartan.

::: #21 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Tankekarta

_En nallebjörn och texten __LOVE

é datum i kalender, #14:e

_Valentine's day

é solnedgång

é chokladbitar formade till ett
hjärta

é hotell

é barn väntar på en flygplats

é nedstämd kille på en trappa

é nedstämd tjej på en trappa

é en familj står vid receptionen
till ett hotell

#21

#26

_C _Samtala

=== _Bildbeskrivning =====

_En tjej sitter på golvet med en laptop i knät. _Hon är klädd i en rutig skjorta och slitna jeans och har en svart mössa på huvudet.

_Det ligger papper och pennor utspridda omkring henne. _I ena änden av rummet hänger pastellfärgade blusar över en hylla med högklackade skor.

=====

#2. _Samtala i par eller i grupp.

- a) _Sammanfatta blogginlägget med hjälp av tankekartan på s. #21.
- b) _Vad är en blogg och var kan man hitta dem?
- c) _Varför väljer man att skriva en blogg?
- d) _Har du läst någon blogg?
- e) _Finns det någon person, vars blogg du skulle vilja läsa?

f) _Vad bör man inte skriva om i
_blogger?

g) _Vilka personer tror du läser
_blogger?

::: #23 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Home away from home

_Det var alltså _Alla hjärtans dag
_igår, så vi lät våra barn sova över
hos sin farmor och farfar medan min
fru och jag checkade in på hotell
över natten.

_Man tycker ju kanske att vi borde
ha _lärt oss, men det hade vi alltså
tydligen inte. _Vi tänkte att barnen
var tillräckligt stora nu för att
det inte skulle uppstå avundsjuka
och besvikelse, men det var ju
förstås bara att glömma. _Istället
skapade alltihop, precis som förra
året, bara en sjukt stor konflikt
mellan barnen och oss när vi väl
kom hem igen runt lunchtid idag och
sanningen kom fram. _Fullt förstå-
eligt, visserligen. _Det växer ju
ganska lätt fram en viss irritation

#23

#28

när halva familjen har fått mer än ett dygn där man inte behövt bädda själva, inte behövt laga mat själva, inte blivit tjatade på och inte blivit avbrutna när man pratar om något viktigt utan istället blivit serverade frukost på sängen, fått sovmorgon och kuddmeny och små små små chokladbitar när man anlände, haft höghastighets-wifi, utsikt över vattnet, shuttle service, bubbelbad, late night snack menu tillagad per önskemål, extra mjuka morgonrockar, välfylld minibar, alla tänkbara tv-kanaler, ständig upppassning vid minsta behov, och den andra halvan av familjen är min fru och jag.

_Jag tycker faktiskt inte att det är så speciellt konstigt att min fru och jag kanske uppfattades som en aning bittra när ungarna stod och skröt om all den här skiten.

_Inget ont om hotellet, alltså.

_Men min fru har redan nu slagit fast att nästa år vill hon ha som

_Alla hjärtans dag-present att jag och barnen bor på hotell och att

#23

#29

#4. _Läs intervjun och svara på frågorna.

- a) _Vilken sysselsättning har _Linnea?
- b) _Varför läser hon bloggar?
- c) _Hur läser hon bloggarna?
- d) _Vill _Linnea starta en egen blogg?

_En intervju med en bloggläsare
_Linnea _Larsson är #17 år och bor i en förort till _Stockholm. _Hon går i andra ring på gymnasiet och förutom läxböckerna är bloggläsandet en stor del av hennes vardag.

_Varför läser du bloggar?

-- _För att få inspiration, och så är det kul att läsa om vad andra människor gör. _Jag får himla mycket bra tips också om smink eller kläder. _Jag gillar att ta del av andra människors vardag och se hur kända personer lever.

_Vilka bloggar följer du?

-- _Min favoritblogg är en modeblogg som heter _Kenzas.

#24

#31

_Förutom mode- och sminkbloggar så följer jag bloggar om mat och jag läser också bloggar som hör ihop med tv-program.

::: #25 ::::::::::::::::::::::::::::

_Hur ofta läser du de här bloggarna?

-- _Minst två gånger varje dag.

_Om jag inte har något att göra så kollar jag om de har gjort några nya inlägg. _Ibland letar jag recept i matbloggarna, om jag ska bjuda på middag.

_Läser du bloggarna på dator?

-- _Ibland läser jag på min dator, men ganska ofta använder jag telefonen. _Den har jag ju alltid med mig, i skolan eller om jag sitter på bussen.

_Skriver du egen blogg?

-- _Nej, det gör jag inte. _Jag gjorde det förut, men jag har varken tid eller inspiration till att skriva nu. _Men man vet aldrig i framtiden om jag börjar blogga igen. _Eller så startar jag ett konto på

#25

#32

_Youtube och videobloggar istället.
_Kanske redan i sommar, när jag ska
resa till ___USA med min familj.

_E _Skriva

#5. _Skriv en sammanfattning av
_Fredrik _Backmans blogginlägg med
_hjälp av tankekartan på s. #21.
(se s. #118--#119)

#6. _Blogginlägg
_Tänk att du har en egen blogg
och att du ska skriva ett eget
blogginlägg. _Kanske berättar du
om vad du gjorde igår, eller så
berättar du om en rolig händelse i
ditt liv. _Använd vardagligt språk
och skriv kronologiskt.
(se s. #122)

_Ulrika _Ekblad
_Caroline _Söderqvist

_Språkvägen -- för sfi kurs _D

_Elevbok

_Överförd från första upplagan,
utgiven av _Sanoma _Utbildning __AB
med ___ISBN #978-#91-#523-#2820-#0
_Specialpedagogiska skolmyndigheten
#2023

_Volym två av fem

_Till punktskriftsläsaren

_Det finns flera bilder i boken, främst färgfoton. _Bilder som har betydelse för texten har fått bildbeskrivningar.

_Det finns många tankekartor med bilder i boken. _Tankekartorna består av en huvudbild i mitten som omges av flera mindre bilder.

_Huvudbilderna finns beskrivna med text och följs av en punktlista med ord/fraser som beskriver de mindre bilderna.

_Uppgifterna har fått en annan numrering än i originalboken.

_Kursiv och fet markering av text är borttagen.

_Det finns många tabeller i boken.

_Rubrikerna är ofta förkortade och står beskrivna i en tabellnyckel.

_I slutet av boken finns det flera exempeltexter. _Här finns ord inom parentes som förklarar vad de olika textdelarna heter (t.ex. inledning).

_I exempeltexterna finns även vissa ord, fraser och stycken beskrivna.

_Dessa står i listor efter texten.

_Innehåll volym två

_Siffran inom parentes hänvisar till förlagans sidor.

_Till punktskriftsläsaren_I

#4 _Instruktioner (#26)#34

#5 _Noveller (#32)#45

#6 _Självbiografi (#42)#59

#7 _Nyhetsartikel (#50)#72

_Instruktioner

_Mål

_I det här kapitlet tränar du på att

é se vad som är typiskt för en
instruktion

é läsa och sammanfatta en
instruktion

é skriva en egen instruktion

é använda ämnesspecifika ord för
recept

é använda verb i imperativ.

_A _Vad är typiskt för
_instruktioner?

_Instruktioner är texter eller
_bilder som berättar hur man ska göra
något. _Det kan t.ex. vara ett
recept eller en instruktionsbok till
en mobiltelefon. _Typiskt för
instruktioner är:

é en rubrik som förklarar vad man
ska göra

é en inledning som berättar vilka
material eller ingredienser man
behöver

é kortfattade instruktioner som ofta
är numrerade eller i punktform

é bilder som gör texten extra tydlig

é verb i imperativ

é ämnesspecifika ord.

_B _Lyssna

#1. _Lyssna på din lärare som berättar hur man gör sin egen müsli. _Läs beskrivningarna i tankekartan.

::: #27 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Tankekarta

_En skål med müsli

- é plåt
- é ugn
- é torkad frukt
- é havregryn
- é nötter
- é honung
- é sked och skål

_C _Samtala

#2. _Samtala i par eller i grupp.

- a) _Ta hjälp av beskrivningarna i tankekartan på s. #27 och berätta hur man gör sin egen müsli.
- b) _Har du gjort egen müsli någon gång? _Berätta hur du gjorde.
- c) _Brukar du läsa recept på svenska eller på ditt modersmål?
- d) _Har du något favoritrecept? _Berätta!
- e) _Var brukar du hitta recept?
- f) _Finns det några svårigheter med att laga mat eller baka i ett annat land?
- g) _Müsli som man köper i affären innehåller ofta mycket socker. _Tänker du på vad du äter och finns det något som du försöker undvika att äta?

h) Vilka av orden brukar man inte hitta i recept?

rör

strö

blanda

vädra

en skål

vispa

skär

borra

torka

tsk

koka

hacka

häll

spika

en hink

_Müsli

_Affärernas müsli är väldigt god, men också ruskigt dyr. _Dessutom är den ofta en sockerbomb. _Prova att göra en egen variant. _Grundreceptet bygger på havregryn, rågflingor och lite honung för att ge sötma och binda ihop ingredienserna. _Sedan kan du variera vad du lägger i. _Byt ut kaneln mot vaniljsocker eller tillsätt kokosflingor. _Testa dig fram och hitta din egen favorit. _Låt fantasin få bestämma!

_Grundrecept ca #10--#15 portioner
(ger ca #7 dl müsli)

_Ingredienser

#2 dl rågflingor
#3 dl havregryn
#1 tsk kanel
#1 nypa salt
#1,5 msk flytande honung

#0,5 msk rapsolja
#3 msk vatten
#1 dl nötter t.ex. pistagenötter
eller hasselnötter
#1 dl torkad frukt t.ex.
aprikoser, fikon eller äpplen

_Instruktioner

é _Sätt ugnen på #175 grader.
é _Blanda de torra ingredienserna i
en skål. _Tillsätt honung, olja
och vatten.
é _Blanda väl och strö ut på en plåt
med bakplåtspapper.
é _Hacka nöterna grovt och strö
över blandningen.
é _Rosta i ugnen ca #15--#20
minuter. _Rör om då och då.
é _Låt svalna. _Skär frukt i mindre
bitar. _Blanda samman allt.
é _Häll det i en burk och sätt på
ett lock.

_D _Läsa

#3. _Läs müsli-receptet och svara på frågorna.

- a) _Varför är det bra att göra sin egen müsli? _Vilka två anledningar nämns i texten?
- b) _Vilka ingredienser kan man inte byta ut?
- c) _Vad ska man börja med när man gör müsli?
- d) _Vilka är de torra ingredienserna?
- e) _Hur länge ska müslin vara i ugnen och på hur många grader?
- f) _När ska man tillsätta frukten?
- g) _Vilka ämnesspecifika verb hittar du i receptet?

- #4. _Läs de fyra olika instruktionerna och svara på frågorna.
- a) _Var hittar man den första instruktionen?
 - b) _Ska vattnet vara varmt eller kallt i den andra instruktionen?
 - c) _Vad lagar man om man följer receptet i den tredje instruktionen? _Hur ska stekpannan vara innan man håller i smeten?
 - d) _När behöver man läsa den sista instruktionen?

#1

é _Sätt in ditt kort.

é _Slå din kod.

é _Välj belopp.

é _Sedlar på väg.

é _Tag ditt kort.

#2

é _Snitta blommorna ca #1 cm med en vass kniv.

é _Ställ blommorna i en vas med svalt vatten.

é _Behåll förpackningen kring blommorna de första timmarna, då blir stjälkarna raka.

#30

#42

::: #31 ::::::::::::::::::::::::::::::

#3

é _Vispa ihop ägg, mjöl, salt och
peppar lätt.

é _Hetta upp en stekpanna och låt
matfettet fräsa så att det får
en aning färg.

é _Häll i smeten.

#4

é _Spraya på fläcken.

é _Låt verka i #1--#5 minuter.

é _Tvätta som vanligt.

_E _Skriva

#5. _Skriv en sammanfattning om
texten om müsli med hjälp av
tankekartan på s. #27.
(se s. #118--#119)

#31

#43

#6. _Skriv ett recept på en maträtt eller ett bakverk. _Tänk på att skriva:

é en rubrik

é vilka ingredienser man behöver

é instruktioner i punktform

é verben i imperativ.

(se s. #123)

_Noveller

_Mål

_I det här kapitlet tränar du på att
é se vad som är typiskt för en
novell
é läsa och sammanfatta en novell
é skriva en egen novell
é använda verb i preteritum.

_A _Vad är typiskt för noveller?

_En novell är en påhittad
berättelse. _Noveller finns i böcker
eller i tidningar och man skriver en
novell för att underhålla läsaren.
_Typiskt för en novell är följande:

é texten är ofta kort
é den handlar om en eller få
personer
é den utspelar sig på en eller få
platser
é läsaren kastas direkt in i
handlingen
é en konflikt utvecklas
é ett oväntat slut som väcker en
känsla eller knyter an till
novellens början.

_B _Lyssna

#1. _Lyssna på din lärare som
sammanfattar novellen "_När man
minst anar". _Läs beskrivningarna
i tankekartan.

::: #33 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Tankekarta

_En stressad kvinna framför en dator

é cykel

é platsannonser

é kryssningsfartyg

é två personer skakar hand

é gul bil

é lägenhetshus

é möte

::: #34 ::::::::::::::::::::::::::::::

_C _Samtala

#2. _Samtala i par eller i grupp.

a) _Sammanfatta novellen med hjälp av beskrivningarna i tankekartan på s. #33.

b) _Vem är egentligen _Lena?
_Beskriv henne.

c) _Varför valde hon att söka jobb i _Finland? _Hur är det att söka jobb i ett nytt land, tror du?

#34

#47

- d) _Har du varit på någon
jobbintervju? _Vilka frågor fick
du? _Hur kändes det?
- e) _Vad bör man tänka på när man
går på en jobbintervju?
- f) _Man kan sammanfatta handlingen
av en berättelse med ett ord.
_Det kallas för berättelsens
tema och det kan t.ex. vara
orättvisa, kärlek eller familj.
_Vilket tema har novellen "_När
man minst anar", tror du?
- g) _Vad betyder "sist in först
ut"? _Vad tycker du om den
regeln?

::: #35 ::::::::::::::::::::::::::::::

_När man minst anar

_Det hade varit ett hemskt år.
_Inget hade fungerat och det hade
varit jobbigt på alla sätt. _Katten
hade blivit sjuk och dött. _En
gammal moster i _Gävle hade också
plötsligt avlidit. _Det hade varit
stambyte i huset. _Och värst av
allt, tre personer på jobbet hade

#35

#48

blivit övertaliga och måste sluta.

—Lena var en av dem.

—Hon satt vid köksbordet och läste platsannonserna i morgontidningen.

—Hennes arbetsgivare skulle hjälpa henne att hitta andra arbetsuppgifter inom företaget, men att arbeta med något som hon själv inte hade valt kändes fel. —Hon hade gjort ett bra jobb, det visste hon, men eftersom hon var en av dem som anställdes sist, åkte hon ut först.

—Rättvist? —Det hade —Lena tyckt tidigare. —Nu var hon drabbad själv och det kändes inte rätt.

—Annonsen var mycket liten. —Lena såg den direkt. "—Statistiker sökes till svenskspråkigt företag i —Helsingfors." —Hon läste vidare.

—Bra, de ville ha en person med erfarenhet från ett svenskt företag och som också talade engelska. —Allt passade in på henne. —Varför inte söka arbete i —Helsingfors i stället för att få nya arbetsuppgifter mot sin egen vilja?

—Hon fick svar redan efter några dagar. —Jo, hon var kallad till

intervju. _Kunde hon komma redan på fredagen samma vecka? _Företaget betalade båtresan. _En bra början, tänkte _Lena.

_Efter den gungiga båtresan kände sig _Lena ganska matt. _Hon hade sovit dåligt och inte fått i sig någon riktig frukost. _En kopp kaffe var allt. _Hade hon gjort rätt? _Vad skulle hon i _Helsingfors att göra? _Hon kände sig osäker och hade mer eller mindre bestämt sig för att inte ta jobbet. _Det var nog mer än vad hon skulle kunna klara av.

_Ensam i _Helsingfors och snart vinter.

::: #36 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Hej och välkommen! _Hoppas att du hade en bra resa hit. _Rösten kom från en storvuxen man i elegant kostym.

-- _Jag heter _Pekka _Hallonen och är vd för företaget, sa han och sträckte fram en stor hand som visade sig vara mycket varm. _När _Lena sträckte fram sin kalla hand kände hon sig nästan oartig.

-- _Hej, jag är _Lena, sa hon.

#36

#50

_Tack, båtresan var som den alltid brukar vara så här på hösten. _Det gungade en hel del.

-- _Ska du börja här måste du nog vänja dig vid det. _Du kommer att åka fram och tillbaka en del i ditt jobb. _Men du kanske hellre flyger?

-- _Nej, jag föredrar att åka båt.

-- _Då har vi något gemensamt, sa han och log.

_Är det dyrt med tandläkare här i _Finland? tänkte _Lena. _Varför hade han inte fixat sina tänder? _Inte en enda tand satt rakt.

-- _Slå dig ner, så ska jag göra i ordning lite kaffe. _Med eller utan mjölk? _Sockers?

-- _Jag tar hellre te, sa _Lena och passade på att titta på rummet när mannen stod vänd med ryggen mot henne. _På skrivbordet stod en röd vas med stora vackra blommor i och några fotografier på en pojke i olika åldrar. _Det skulle kunna vara en kvinnas rum, tänkte _Lena.

-- _Berätta lite om dig själv, sa han och vände sig samtidigt om. _Han har en väldigt vacker röst, tänkte

_Lena, innan hon berättade hela sin historia -- gymnasiet, utlandsresor, olika ströjobb, universitetet och arbetet på _Försäkringskassan.

-- _Jag kan berätta om vårt företag. _Vi samarbetar med statliga och kommunala myndigheter. _Vi serverar även privata verksamheter.

::: #37 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Vad vackert det är med finlandssvenskan, tänkte _Lena när hon lyssnade på mannens berättelse. _Stannar jag här kanske jag kommer att tala som han gör till slut. _Det låter så vackert. _Mjukt och melodiskt. _Som om man sjunger när man pratar.

_På båten hem till _Stockholm kände _Lena sig nöjd med att hon tackat ja till jobbet. _Det fick bära eller brista. _Gick det inte så var det bara att åka hem igen. _Hon hade inget att förlora. _Hon hade två veckor på sig att packa och åka över. _Den nya arbetsgivaren skulle ordna med lägenhet.

_De hade gjort upp att någon från företaget skulle komma och möta

#37

#52

henne vid båten, när hon kom tillbaka till _Helsingfors. _Där stod _Pekka _Hällonen, bland taxiförare och privatchaufförer, ett huvud längre än alla andra och vinkade. _Han höll i en skylt med företagets namn på. _Vad är det med den där mannen? tänkte _Lena. _Han är inte som andra.

-- _Välkommen hit igen! _Han var röd i ansiktet och lite svettig i pannan. _Min sekreterare är sjuk och de andra är på konferens. _Därför kom jag för att möta dig. _Hoppas att allt gått bra med resan. _Låt mig köra dig till din lägenhet.

_Lägenheten låg strax utanför _Helsingfors i ett område byggt på #50-talet. _Mycket likt förorten där _Lena hade bott hemma i _Sverige.

-- _Jag släpper av dig här. _Ta dig tid att packa upp och känn efter hur det är att vara i _Finland.

_Lena kunde inte låta bli att titta på hans händer som vilade på ratten. _Han hade långa, kraftiga och lite håriga fingrar. _Ingen vigselring. _Naglarna var jämnt

klippta.

-- _Jag växte upp här. _På den tiden var det många barnfamiljer som bodde här. _Nu för tiden är det mest pensionärer och ensamstående.

::: #38 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Han vände sig mot _Lena. _Han har annorlunda ögon också. _Vilken färg har de? tänkte hon.

-- _Då passar jag in här ganska bra. _Jag menar ... pensionär är jag inte ... i alla fall inte ännu ... men jag är ensamstående.

-- _Det är jag också, svarade han. _Ja, som sagt ... du börjar i morgon. _Vi kör i gång med ett stormöte klockan halv nio. _Jag ser fram emot att ha dig som anställd.

_Stormötet började på slaget halv nio. _Ungefär tio personer var samlade runt bordet. _Det blev ett kort och effektivt möte. _Inget tomt prat om oviktiga saker. _Alla höll sig till ämnet. _Pekka _Hallonen satt tyst hela mötet. _Även som chef är han ovanlig, tänkte _Lena.

_En morgon, nästan ett år senare, när _Lena skulle cykla till jobbet

#38

#54

- e) _ Vad betyder uttrycket "det fick bära eller brista"?
 - f) _ Vilka situationer i novellen visar att _ Lena är intresserad av _ Pekka?
 - g) _ Vilka ord och uttryck används för att beskriva att mötet är effektivt?
 - h) _ Hur tolkar du sista meningen i novellen?
 - i) _ Nämn tidsuttryck som används i texten.
 - j) _ Vad är textspecifikt i novellen?
- :::: #40 ::::::::::::::::::::::::::::::

_E _ Skriv

#4. _ Skriv en sammanfattning av novellen med hjälp av tankekartan på s. #33.

#5. _Skriv en fortsättning på novellen.

_Läs novellen en gång till och tänk dig att fem år har gått. _Hur tror du att det gick för _Lena i _Helsingfors? _Eller kanske flyttade hon tillbaka till _Sverige. _Hur ser hennes liv ut idag, tror du?

(se s. #118--#119)

::: #41 ::::::::::::::::::::::::::::::

#6. _Skriv en egen novell.

_Nu ska du skriva en egen novell. _Förbered dig genom att läsa fler noveller och att planera din text noga. _Läs vad som är typiskt för noveller på s. #32 och fundera även över följande:

é _Vem är berättaren?

é _Vilka karaktärer ska finnas med?

é _Vad ska hända i novellen?

é _Hur ska början och slutet vara?

#7. _Skriv ett första utkast av din novell och be din lärare eller en kamrat ge dig respons på texten. _Skriv sedan en ny version av novellen.
(se s. #124--#127)

_Självbiografi

_Mål

_I det här kapitlet tränar du på att

é se vad som är typiskt för en
självbiografi

é läsa och sammanfatta innehållet i
en självbiografisk text

é skriva egna självbiografiska
texter

é göra miljöbeskrivningar

é använda tidsuttryck.

_A _Vad är typiskt för
självbiografier?

_En självbiografi är en bok där
en person har skrivit om sitt eget
liv. _Ofta är det en känd person
som har varit med om speciella
händelser. _Typiskt för en

självbiografi är följande:

é kronologisk text

é vardagligt innehåll och språk

é tidsangivelser, t.ex. för några
minuter sedan, #1984, nästa dag

é verb i preteritum.

_B _Lyssna

#1. _Lyssna på din lärare som
sammanfattar ett avsnitt ur boken
"_När jag inte hade nåt". _Läs
beskrivningarna i tankekartan.

::: #43 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Tankekarta

_Rapparen _Ison

é pizzabar

é pojke med sänkt huvud

é tunnelbana

é _New _York

é stor folkmassa

é torg med reklamskyltar

é pojke med ryggsäck tittar mot

_Manhattan

#44

#60

_C _Samtala

=== _Bildbeskrivning =====

_Foto på rapparen _Ison som med allvarsam blick tittar in i kameran. _Han har svart kortklippt hår, kraftiga mörka ögonbryn och mustasch. _Han är klädd i en svart t-shirt och har en silverlänk runt halsen. _Ögonen är bruna och läpparna något öppna.

=====

#2. _Samtala i par eller i grupp.

- a) _Sammanfatta självbiografin med hjälp av tankekartan på s. #43.
- b) _I vilken miljö utspelar sig texten?
- c) _Hur tror du att detta avsnitt slutar? _Kommer hans mamma tillbaka till honom?
- d) _Varför tror du hans mamma lämnade honom?
- e) _Har du också något speciellt minne från din barndom?

- f) _Varför skriver man en självbiografi?
- g) _Vad är en dagbok? _Vad är skillnaden mellan dagbok och självbiografi?
- h) _Har du läst någon självbiografi?
- i) _Finns det någon person du skulle vilja läsa om?

::: #45 ::::::::::::::::::::::::::::::

_När jag inte hade nåt

_Jag är fyra år gammal och står på en trottoar på _Manhattan. _Paniken har precis börjat sprida sig i kroppen. _Mamma bara försvann.

_Varför lämnade hon mig här?

_Jag tittar uppåt, längs med husen som aldrig vill ta slut. _Det börjar bli kväll och röda neonljus blinkar överallt. _På en skylt rullar bokstäver som en våg.

_Bilar tutar och förarna skriker till varandra. _När trafikljuset slår om till grönt väller en folk-massa rakt emot mig. _Alla tränger

sig fram, axel mot axel, några trycker sig mot husväggarna för att släppa fram andra. _De har tidningar och mackor i händerna. _De pratar, läser, äter och stressar vidare.

_Människorna ser annorlunda ut här. _Många har kostymer som får dem att se ut som stora lådor. _Jag har alltid undrat varför de blir så små när de tar av sig kostymerna. _Året är #1984 och axelvaddarna är ganska extrema.

_Allt verkar så mycket enklare för de här fyrkanterna som springer förbi mig. _De ser inte ut att ha panik. _De verkar inte tycka att det här är en konstig situation. _Men jag är ett barn. _Mamma har lämnat mig här på gatan och jag vet inte vad jag ska göra.

_Mitt hår står rakt ut som vanligt. _Små tofsar, början till dreadlocks, pekar åt alla håll.

_Folk brukar vända sig om efter mig på gatan, eller stanna och försöka känna på håret.

_Jag har den ljusblå pikétröjan.

_Mamma pussar mig alltid på pannan

när hon knäpper knapparna. Och så jeansen och de blå och vita Nike-skorna, sådana som de äldre barnen har. Jag älskar dem. Brukar sova med skokartongen i sängen.

I min ryggsäck ligger pennor, papper och, viktigast av allt, en serietidning. "Dr Strange". Den är alltid med. Där ligger också en Hulk Hogan-figur i grön plast och sträcker händerna rakt uppåt i ilska.

::: #46 ::::::::::::::::::::::::::::::

Är det kanske den jag borde leka med nu? Som jag brukar göra när mormor ska passa mig och somnar på soffan. Kan man ta fram Hulk Hogan här, mitt på Manhattan? Jag tar av mig ryggsäcken men sätter snabbt på den igen. Det känns inte som ett ställe man leker på. Något är fel.

Jag har aldrig varit ensam förut. Jag är alltid med mormor eller min kompis Gene. Eller med mamma.

För bara några minuter sedan satt jag på hennes axlar. Det var en helt vanlig kväll.

#46

#64

Mamma hade varit på jobbet på
Manhattan. Sedan åkte hon hem till
Queens för att hämta mig. Två
bussar och en tunnelbana, mer än en
timmes resa. Sedan tillbaka till
Manhattan igen, med mig på ryggen.
Vi skulle till dansträningen.

När vi gick ner i tunnelbanan var
det alltid som att något stängdes
av. Ljudet från de skramlande tågen
tog över. När vi kom upp på gatan
ökade volymen. Alla bilar, alla
försäljare som överröstade varandra
med sina rop om pretzels eller korv.

Mammas röst höjdes också. Den gick
upp ett snäpp och blev vassare.

Hennes grepp om min hand blev
hårdare.

Mamma tränade och gick på
auditions i området runt Times
Square i närheten av det fina
Broadway, där alla drömde om att
uppträda. Men inte på själva
Broadway. Inte heller på det som
kallades off-Broadway, utan ännu
längre ut. Off-off Broadway.

När vi gick mellan fyrtioandra
och fyrtiosjunde gatan mötte vi

- c) Vilka ord och uttryck används för att beskriva att det är trångt ute på gatan?
- e) Vilka är "fyrkanterna" i texten?
- f) Varför brukar folk vilja känna på pojkens hår?
- g) Varför väljer författaren att berätta om den här händelsen, tror du?
- h) Självbiografier är ofta skrivna i preteritum men i början av denna sekvens skriver författaren i presens. Varför har han valt att göra det, tror du?

#4. Läs fakta om Ison på nästa sida och svara på frågorna.

- a) När började Isons karriär?
- b) När blev han känd i Sverige?
- c) Vad drömde hans mamma om?
- d) Hur tjänade Isons mamma pengar i Stockholm? Vad gjorde Ison under tiden?
- e) Vad menas med att "de hade ingen fast punkt i tillvaron"?
- f) Hur ser deras liv ut idag?

_Fakta _Ison _Glasgow

_Ison _Glasgow är känd som medlem av den svenska hiphopduon _Ison&_Fille.

_Karriären startade i mitten av #90-talet i _Skärholmen i

_Stockholm, på en ungdomsgård där det fanns en musikstudio. _Men den tog inte fart förrän på #2000-talet, då deras första låtar hamnade på ett samlingsalbum.

_Ison&_Fille har sedan dess släppt fem album, varit med på fler samlingsskivor, medverkat i en tv-serie och sjungit på _Allsång på _Skansen. _Ison _Glasgow har själv varit sommarpratare i _P#1 och han har dessutom medverkat som domare och coach i tv-programmet _X-Factor.

_Ison föddes den #8 oktober #1980 i ___USA. _Han växte upp i _New _York med sin mamma, som hade en dröm om att bli dansare. _Drömmen tog henne inte till _Broadway utan till

gatorna i _Stockholm. _Där dansade hon för människor som passerade förbi, för att få ihop pengar till mat och husrum. _Ison fanns alltid vid sin mammas sida och han gick ibland och skramlade med muggen med ihopsamlade mynt. _De hade ingen fast punkt i tillvaron och sov på olika platser varje natt.

_Hans mammas viljestyrka och beslutsamhet tog dem igenom svårigheterna och till slut fick de en lägenhet och hans mamma fick ett jobb. _I dag lever hon åter i __USA medan _Ison fortsätter med sitt liv och sin karriär i _Sverige.

_E _Skriva

=== _Bildbeskrivning =====

_Ett suddigt foto från en
tågplattform där ett tåg precis har
stannat. _Fullt med människor
kliver av tåget och några har
börjat stiga på. _Det är framför
unga och medelålders personer som
syns på bilden. _Många ser ut att
ha bråttom och det ser ganska
stressigt ut.

=====

#5. _Skriv en sammanfattning av den
självbiografiska texten med hjälp
av tankekartan på s. #43.
(se s. #118--#119)

#6. _Miljöbeskrivning
_En bra miljöbeskrivning gör en
text mer levande. _Du ska försöka
att beskriva atmosfären och
stämningen och få den som läser
din text att känna sig närvarande.
_Det gör du genom att beskriva det

som finns i miljön, med hjälp av både substantiv och adjektiv.

_Kanske finns det en person med i din text och beskrivningen kan ske genom dennes ögon.

#7. _Läs bildbeskrivningen och förklara så utförligt som möjligt vad bilden innehåller.

#8. _Självbiografisk text

_Nu ska du skriva en egen självbiografisk text. _Fundera på en händelse i ditt liv som du vill berätta om. _Försök att minnas i detalj vad som hände, hur det kändes och försök också att beskriva miljön så väl att läsaren ser det du såg.

#9. _Skriv ett första utkast av din självbiografiska text och be din lärare eller en kamrat ge dig respons. _Skriv sedan en ny version av texten.

(se s. #128)

_Nyhetsartikel

_Mål

_I det här kapitlet tränar du på att

é se vad som är typiskt för en
nyhetsartikel

é läsa och sammanfatta en artikel

é skriva en egen artikel

é skriva indirekt och direkt tal.

_A _Vad är typiskt för
nyhetsartiklar?

_Nyhetsartiklar finns främst i
dagstidningar. _Journalisten ska
berätta vad som har hänt utan att
skriva sina egna åsikter. _I en
artikel får man svar på frågorna:
_Vem? _Vad? _Var? _När? _Varför?
_Typiskt för nyhetsartiklar är
följande:

é en intressant rubrik som väcker
intresse och samtidigt ger
information om artikelns innehåll
é en inledning (ingress) i fet stil
som sammanfattar det viktigaste
é talstreck när journalisten skriver
vad intervjuade personer har sagt
bara fakta, inga personliga
åsikter
é verb i preteritum.

_B _Lyssna

#1. _Lyssna på din lärare som
sammanfattar artikeln
"_Regeringens middagsmiss". _Läs
beskrivningarna i tankekartan.

::: #51 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Tankekarta

_Gruppfoto på ministrar i regeringen

é taxi

é _Margareta _Winberg

é besviken man

é brevlåda

é brev

é fint dukat bord

é konferens

::: #52 ::::::::::::::::::::::::::::::

_C _Samtala

=== _Bildbeskrivning =====

_Felskickat sms till chefen:

_Messade chefen att jag var sjuk. _Hämta mig #9 så drar vi.

_After beach redan kl #11 :) _Kom igen nu _Britt- _Marie kör för fan.

_Sms-svar: _Du skall vara på mitt kontor om #20 min.

_Är det _Britt- _Marie på ekonomi du försöker få med?

=====

#52

#74

- #2. _Samtala i par eller i grupp.
- a) _Sammanfatta artikeln med hjälp av tankekartan på s. #51.
 - b) _Vad hade du velat diskutera om du suttit med vid en regeringsmiddag?
 - c) _Lena _Ek var miljöminister i Sverige mellan åren #2011--#2014. _Vet du vem som är miljöminister idag? _Känner du till några andra ministrar i Sverige?
 - d) _En namne är en person som har samma namn som du själv. _Har du någon namne?
 - e) _Miljöministern skickade inbjudan till fel person. _Har du eller någon nu känner skickat mejl eller sms till fel person någon gång?

_Regeringens middagsmiss

_Inför den stora miljökonferensen i
_Stockholm bjöd miljöminister _Lena
_Ek in ett antal ministrar på middag
i _Rosenbad. _Förra jordbruks-
ministern _Margareta _Winberg skulle
också vara med. _Problemet var bara
att fel _Margareta _Winberg bjudits
till middagen.

_På gästlistan fanns ett antal
gamla och nuvarande ministrar,
diplomater och tjänstemän som har
arbetat med miljöfrågor. _Inför
miljökonferensen +#40 ville
miljöminister _Lena _Ek (_C) visa
sin tacksamhet för deras långvariga
engagemang för klimat och miljö.

_När sällskapet samlades i
_Rosenbad saknades _Margareta
_Winberg. _Däremot fanns där en dam
från _Sundbyberg som också heter
_Margareta _Winberg. _I hela
_Sverige finns det ett tjugotal

personer med samma namn.

_Lena _Ek tyckte att det var självklart att damen skulle få vara med och undrade om hon var hungrig.

_Jodå, det var hon. _Hon hade ingen lust att åka hem bara för att det hade begåtts ett misstag.

-- _Är jag bjuden, så är jag bjuden, sade hon.

_Så _Margareta _Winberg från _Sundbyberg -- som inte är speciellt intresserad av miljöfrågor -- åt middag med alla ministrarna, lyssnade på föredrag och verkade ha riktigt trevligt. _Hon var också med på det gruppfoto som togs för att dokumentera träffen. _Sedan fick hon åka taxi hem.

_Margareta _Winberg i _Sundbyberg är #67 år och pensionär. _Hon har arbetat som arbetsterapibiträde i _Solna i många år och kände bara igen de andra gästerna från tv:n.

::: #54 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Allt såg riktigt ut med inbjudan, så jag tänkte att det där kanske var något jag skulle gå på.

_När jag kom fram till _Rosenbad

#54

#77

förstod jag ju att det hade blivit fel. _Men de sa välkommen, så jag stannade.

-- _Vi fick förrätt, varmrätt och dessert, och alla var väldigt trevliga. _Det var intressanta människor som talade, bland annat han _Blix.

_Vad hade du på dig?

-- _Jag hade svarta långbyxor och en blus med lite grejer på. _Det var ungefär vad de andra hade.

_Margareta _Winbergs man var lite besviken över att han inte var bjuden, men _Margareta var mest trött i huvudet när hon kom hem.

_Enligt pressekreteraren på miljödepartementet, _Erik _Bratthall, tyckte _Lena _Ek att det hela var "vansinnigt roligt". _Hon är framför allt angelägen om att ingen ska känna sig ledsen -- ingen skada är ju skedd.

_Tänkte ni inte på säkerhets-
_aspekten?

-- _Vakterna i _Rosenbad klarar av
_pensionerade damer, säger _Erik
_Bratthall.

_Den förra jordbruksministern
(_S), vice statsministern och förra
_ambassadören i _Brasilien _Margareta
_Winberg har fått en ursäkt av _Lena
_Ek och tar det hela med gott humör.

-- _Jag unnar min namne en fin
_middag. _Hon hade aldrig varit på en
_regeringsmiddag, men det har ju jag.

cecilia.jacobsson~ådn.se

::: #55 ::::::::::::::::::::::::::::::

_D _Läsa

#3. _Läs artikeln och svara på
_frågorna.

a) _Varför bjöd miljöministern på
_middag?

b) _Var hölls middagen?

c) _Varför kom inte politikern

_Margareta _Winberg på middagen?

#55

#79

- d) _Hade pensionären _Margareta _Winberg träffat de andra gästerna förut?
- e) _När förstod _Margareta att det hade blivit något fel med inbjudan?
- f) _Vad gjorde _Lena _Ek när hon förstod att det hade blivit fel med inbjudan?
- g) _Hur reagerade _Lena _Ek på sitt misstag?
- h) _Hur reagerade politikern _Margareta _Winberg på att hon inte var bjuden?
- i) _Vad betyder uttrycken "ingen skada är ju skedd" och "ett gott humör"?

#4. Läs artikeln och svara på frågorna.

- a) Vad betyder rubriken?
- b) När skulle kungen inviga tunneln?
- c) Vad är Norra länken?
- d) Vart skulle Kenneth åka?
- e) Vilken funktion har en bäckspegel?
- f) Varför behövde Kenneth backa?
- g) Hur reagerade arbetarna?

Snuvade kungen på invigningsturen

Kenneth skrev Sjöhistoriska museet i gps:en. I stället hamnade han i det oinvigda tunnelprojektet Norra länken. "Du måste backa -- tunneln invigs inte förrän om en månad av kungen" sa en arbetare i tunneln.

Norra länken i Stockholm kallas Europas största vägtunnelprojekt. Den #30 november invigs jättebygget av kungen -- men i veckan hann en annan bilist före hans majestät.

Kenneth från Örebro skulle upp till Stockholm och besöka Sjöhistoriska museet. Han skrev målet i gps:en och satte sig vid ratten.

-- Jag var lite småspänd över att inte missa någon avfart. Efter ett tag sa gps:n till mig att vika av mot Norrtull och ta första avfarten vänster.

"Det är ju bara jag här"

Plötsligt befann han sig nere i en tunnel. Han såg skyltar med hastighetsbegränsningar och hur vägen blev trefilig.

-- Plötsligt upptäckte jag "det är ju bara jag här", säger han.

Efter ett tag körde han förbi en arbetsbil. Han fortsatte ett tag tills han passerade ytterligare en arbetsbil. I backspeglarna såg han hur arbetarna började gestikulera med armarna.

::: #57 ::::::::::::::::::::::::::::::

Han backade och vevade ner rutan. "Vem är du, vad gör du här, hur kom du in?" frågade de.

#57

#82

#6. Vad tror du att Margareta sa till sin man när hon kom hem från middagen? Skriv en dialog mellan Margareta och hennes man. Arbeta i par. Använd talstreck.
::: #59 ::::::::::::::::::::::::::::::

#7. Skriv en nyhetsartikel om något som har hänt i din stad eller i ditt bostadsområde. Artikeln ska ingå i din lokala tidning.

é Skriv en intressant rubrik.

é Inledningen ska kortfattat informera vad artikeln handlar om.

é Använd talstreck om du skriver vad någon har sagt.

é Texten ska vara utan egna åsikter.

é Dela in texten i stycken.

(se s. #130--#131)

_Ulrika _Ekblad
_Caroline _Söderqvist

_Språkvägen -- för sfi kurs _D

_Elevbok

_Överförd från första upplagan,
utgiven av _Sanoma _Utbildning __AB
med ___ISBN #978-#91-#523-#2820-#0
_Specialpedagogiska skolmyndigheten
#2023

_Volym tre av fem

_Till punktskriftsläsaren

_Det finns flera bilder i boken, främst färgfoton. _Bilder som har betydelse för texten har fått bildbeskrivningar.

_Det finns många tankekartor med bilder i boken. _Tankekartorna består av en huvudbild i mitten som omges av flera mindre bilder.

_Huvudbilderna finns beskrivna med text och följs av en punktlista med ord/fraser som beskriver de mindre bilderna.

_Uppgifterna har fått en annan numrering än i originalboken.

_Kursiv och fet markering av text är borttagen.

_Det finns många tabeller i boken.

_Rubrikerna är ofta förkortade och står beskrivna i en tabellnyckel.

_I slutet av boken finns det flera exempeltexter. _Här finns ord inom parentes som förklarar vad de olika textdelarna heter (t.ex. inledning).

_I exempeltexterna finns även vissa ord, fraser och stycken beskrivna.

_Dessa står i listor efter texten.

_Innehåll volym tre

_Siffran inom parentes hänvisar till förlagans sidor.

_Till punktskriftsläsaren_I

#8 _Reportage (#60).....#85

#9 _Faktatexter (#72).....#103

#10 _Krönika (#80).....#116

_Reportage

_Mål

_I det här kapitlet tränar du på att
é se vad som är typiskt för ett
reportage
é läsa och sammanfatta ett reportage
é skriva ett eget reportage
é använda olika sambandsord.

_A _Vad är typiskt för reportage?

_Ett reportage kan man läsa i en
tidning. _Skillnaden mellan en
nyhetsartikel och ett reportage är
att ett reportage är längre och har
mer detaljer. _Det ska vara som en
berättelse och läsaren ska kunna
uppleva miljön och personerna, gärna
med doft, syn och hörsel.

_Som en nyhetsartikel ska ett reportage bygga på fakta men skribenten kan här skriva personligare och lägga in sina egna värderingar. _Typiskt för ett reportage är följande:

é en intressant rubrik
é en inledning (ingress) i fet stil som sammanfattar texten
é ofta intervjuer
é mellanrubriker
é bilder och bildtext
é känsla av närvaro genom verb i presens, detaljer och talstreck
person- och miljöbeskrivningar.

_B _Lyssna

#1. _Lyssna på din lärare som sammanfattar reportaget om _Invitationsdepartementet. _Läs beskrivningarna i tankekartan.

::: #61 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Tankekarta
_Ebba _Åkerman

é lärare och elever i ett klassrum
é studenter som skriver
é personer runt ett middagsbord
é _Sverigekarta
é den #20:e inringat i en kalender
é ifylld blankett om
middagsbjudningar

::: #62 ::::::::::::::::::::::::::::::

_C _Samtala

#2. _Samtala i par eller i grupp.

a) _Gör en sammanfattning av
reportaget med hjälp av tanke-
kartan på s. #61.

b) _Har du hört talas om
_Invitationsdepartementet förut?

c) _Vad skulle du laga om du
skulle bjuda på mat?

d) _Skulle du kunna tänka dig att
delta i _Invitationsdeparte-
mentet? _Varför? _Varför inte?

#62

#87

- e) _Om du skulle delta, skulle du vilja vara värd eller gäst?
- f) _Ebba tycker att det saknas naturliga mötesplatser för nyanlända att träffa svenskar. _Håller du med henne? _Vilka mötesplatser skulle du önska att det fanns för att prata svenska?
- g) _Hur lär man sig ett språk bäst, tycker du?
- h) _Finns det fler projekt som arbetar för integration?
- i) _Har du jobbat ideellt någon gång? _Berätta!

::: #63 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Invitationsdepartementet -- en middagsklubb för integration

_Vi behöver alla äta middag.

_Varför inte göra det samtidigt som man lär känna en ny person? _Så tänkte _Ebba _Åkerman när hon startade _Invitationsdepartementet -- en middagsklubb för svenskar och för elever som lär sig svenska. _Det är ett enkelt sätt att träna språket

#63

#88

och samtidigt förbättra integrationen.

_Jag träffar grundaren till _Invitationsdepartementet, _Ebba _Åkerman, på ett kafé i centrala _Stockholm en kväll i oktober. _Jag har hört talas om _Invitationsdepartementet tidigare och det ska bli spännande att träffa personen bakom projektet som jobbar helt ideellt. _Hon kallar sig själv för optimistkonsult och jag har förstått att hon är en riktig eldsjäl.

_Kvällen innan tog hon emot _Teskedsoardern av tidningen _Vi. _Det är ett stipendium som går till personer som arbetar mot fanatism och för tolerans.

_Internationell uppmärksamhet

_Det lyser om _Ebba när hon berättar om projektet som hon startade för ett halvår sedan och som redan har fått stor spridning i radio och tidningar.

-- _Det har faktiskt varit mer uppmärksamhet utomlands än i

_Sverige. _Det har bl.a. varit en artikel i _New _York _Times, tyska _Die _Zeit och franska _Le _Monde, säger _Ebba.

_Träna svenska över en middag

_Invitationsdepartementet bygger på att svenskar bjuder hem invandrare som studerar svenska på middag eller vice versa.

::: #64 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Det bästa sättet att lära sig ett språk är att prata det men det finns många ___SFI-ELEVER som inte känner någon svensk. _Invitationsdepartementet blir då en mellanhand mellan middagsbjudningar och gäster, förklarar hon.

_Sprider information

_Ebba besöker skolor och informerar elever som läser ___SFI kurs _C eller _D eller studerar på ___SAS-NIVÅ och berättar om _Invitationsdepartementet.

-- _Svenskar är inte så vana att
#64 #90

prata med någon som lär sig språket så för att få samtalet att flyta har jag valt att bara informera klasser på den nivån.

De flesta SFI-GRUPPER är positiva eftersom de får öva att prata svenska. Det är kanske också första gången de får komma hem till någon svensk. De elever som är intresserade får fylla i ett formulär där de skriver om de vill bjuda på middag eller bli bjudna på middag. De fyller även i sitt telefonnummer och om de har någon allergi.

-- Sedan brukar kompisar eller andra svenska personer som vill delta höra av sig till mig via Invitationsdepartementets hemsida eller på Facebook. Det är människor som annars inte har tid att jobba ideellt regelbundet men som känner att de har tid att träffas över en middag.

_Mycket planering

_Ebbas jobb blir sedan att matcha middagssällskapen utifrån de datum som värdarna föreslagit. _Någon dag innan den planerade middagen får värden veta detaljer om sin gäst och skickar då ett _Välkommen på middag-sms till denne med adress och resebeskrivning.

-- _Jag förespråkar oftast att middagarna sker på torsdagar, lördagar och söndagar för att få ett bra arbetsflöde.

::: #65 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag slås av tanken att det måste krävas oerhört mycket planering av _Ebba och mycket tålamod. _Det brukar ju vara tillräckligt svårt att bestämma träff med sina egna vänner.

_Idén föddes

_Ebba, liksom många unga svenskar, har ofta tagit uppehåll från sina studier för att resa runt i världen.

#65

#92

_Hon har varit bosatt i _Brooklyn,
_Harare, _Madrid och _Las _Vegas.
_Hon har också varit på yogaläger i
_Indien, arbetat på en bondgård i
_Alabama och dokumenterat havs-
_sköldpaddor i _Costa _Rica. När
_Ebba kom hem till _Sverige började
hon jobba som vikarie på ___SFI och
det var också där idén till
_Invitationsdepartementet föddes.

-- _Jag blev ofta bjuden hem till
mina elever på middag. _Eftersom jag
inte satte några betyg kunde jag ha
en annan relation till eleverna än
vad de ordinarie lärarna kunde ha.
_Jag hade så trevligt och jag ville
att fler skulle få ta del av samma
upplevelse. _Jag märkte också att
många av mina elever inte hade någon
kontakt med svenskar och att det
saknas naturliga mötesplatser.

_Perspektiv på tillvaron

_Förutom att administrera alla
middagar och sprida information, så
ordnar _Ebba själv många middagar.

-- _Jag älskar även att gå bort på
#65 #93

middag så det gör jag ofta, säger
_Ebba glatt.

_Det syns att _Ebba älskar att
träffa nya människor och hon tycker
att alla möten är speciella.

-- _Man får perspektiv på
tillvaron och känner tacksamhet för
det man har. _Jag kommer speciellt
ihåg en gravid kvinna som inte hade
::: #66 ::::::::::::::::::::::
möjlighet att bo tillsammans med sin
man. _De bodde inneboende på varsitt
håll eftersom de inte kunde hitta en
gemensam bostad.

_Framtiden

-- _Mitt jobb nu är att sprida
information om _Invitations-
departementet, få fler att starta
upp egna lokala initiativ och bygga
ett nätverk av förtroende.

_Just nu finns ambassadörer för
_Invitationsdepartementet på ett
tiotal orter runt om i _Sverige.

_För att bli ambassadör måste man
först ordna fem middagar. _Målet var
att arrangera #10 #000 middagar

#66

#94

innan valdagen #2014 men för Ebba är målet inte längre en siffra då det är ett långsiktigt projekt.

-- Det jag helst önskar är att människor spontant börjar bjuda hem varandra.

Det märks att Ebba är van vid intervjuer och att berätta om Invitationsdepartementet. Hon vet vilka frågor man vill få svar på och intervjun är snabbt klar. Ebba säger hej då med ett varmt leende och cyklar iväg i den kyliga höstkvällen. Jag är fascinerad över hennes energi och driv. Vi skulle behöva fler optimistkonsulter i samhället.

=== Bildbeskrivning =====

Foto på Ebba Åkerman -- en optimistkonsult. Hon har blont lockigt hår uppsatt i tofs och är klädd i en brun jacka med en orange fjäder. Hon ler med hela ansiktet.

=====

_D _Läsa

#3. _Läs reportaget om _Invitations-
departementet och svara på
frågorna.

- a) _Vilken information får man av
rubriken?
- b) _Hur kan _Invitations-
departementet öka integrationen?
- c) _Ebba beskrivs som en eldsjäl.
_Hur är en eldsjäl?
- d) _Vad betyder uttrycket "vice
versa"?
- e) _Invitationsdepartementet är en
mellanhand mellan middags-
bjudningar och gäster. _I vilka
andra situationer finns det
mellanhänder?
- f) _Varför informerar _Ebba bara
elever på ___SFI kurs _C och _D
och på ___SAS-NIVÅ?
- g) _Varför ska man informera om
man har någon allergi?

- h) Vilka är de svenskar som hör av sig till Ebba och vill delta i Invitationsdepartementet?
- i) Varför startade Ebba Invitationsdepartementet?
- j) Ebba säger att man får perspektiv på tillvaron genom Invitationsdepartementet. Vad menar hon med det?
- k) Hur ska projektet spridas i landet?

::: #68 ::

#4. Läs Pias inlägg och svara på frågorna.

- a) Vilka tankar hade Pia och Linda innan middagen?
- b) Vad menas med ett inkluderande samhälle?
- c) Pia tycker att ett möte med en ny människa är givande. Vad menar hon med det?
- d) Vad hade Pia och Linda gemensamt med gästen?
- e) Varför hade gästen lite svårigheter i början att förstå Pia och Linda?
- f) Hur var middagen?

#68

#97

- g) _Vad betyder uttrycket
"samtalet flöt på"
- h) _Ska de träffas igen?
- i) _Varför tycker _Pia att
_Invitationsdepartementet är en
bra idé?

_Pia är en av de svenskar som har
bjudit en __SFI-ELEV på middag.
_Efter middagen skrev hon ett inlägg
på _Invitationsdepartementets
_Facebook-sida.

_För några lördagar sedan bjöd jag
och min sambo _Linda en främmande
person på middag. _Det är lite
spännande att inte veta vem som
kommer ringa på dörren. _Vi visste
att det skulle komma en kvinna som
heter _Antoaneta, att hon är från
_Bulgarien och att hon inte äter
kött. "_Vad pratar man om med en
sån?", tänkte vi. _Om allt möjligt,
skulle det visa sig.

_Varför valde vi att bjuda in en
främmande person på middag? _Dels
för att vi vill leva i ett
inkluderande samhälle -- vi tror att
#68 #98

det är bättre, trevligare och tryggare för alla. Dels för att ett möte med en ny bekantskap undantagslöst är givande.

Kvinnan som ringde på dörren var i samma ålder som vi. Men ungefär där slutade likheterna. Hon är inredningsdesigner och jobbade för Laura Ashley i Bulgarien. Vi har inte ens gardiner i vårt hem. Hon har två tonåriga döttrar. Vi funderar på att skaffa katt igen, om det inte är för stort ansvar. Hon såg fram emot att börja dansa salsa. Vårt fotarbete testas bara i elljusspåret i Lill-Jansskogen. Vi är väldigt olika människor, men inte på grund av att vi vuxit upp i olika länder och har olika modersmål. Det är inte din nationalitet som säger vem du är, det är dina intressen, val och värderingar.

Man behöver inte vara själsfränder för att ha en kul och givande kväll tillsammans. Samtalet med Antoaneta flöt på utan några problem. Hon pratade imponerande bra svenska efter att bara ha varit

bättre. _Det känns bra och vi gör
det gärna igen.

::: #70 ::::::::::::::::::::::::::::::

_E _Skriva

#4. _Skriv en sammanfattning av
reportaget med hjälp av
tankekartan på s. #61.

_Sammanfattningen ska svara på
frågorna:

é _Vad är _Invitations-
departementet?

é _Hur fungerar _Invitations-
departementet?

é _Hur ser _Ebbas jobb ut i
projektet?

é _Varför startade _Ebba
_Invitationsdepartementet?
_Hur kom hon på idén?

é _Hur har organisationen växt?
_Hur kommer den att växa?

é _Hur ser _Ebba på framtiden för
_Invitationsdepartementet?

#5. _Tänk på att du ska skriva en sammanhängande text och att du ska dela in texten i stycken.
(se s. #118--#119)

::: #71 ::::::::::::::::::::::::::::::

#6. _Skriv ett eget reportage.
_Gör en intervju med en person som du tror har något intressant att berätta. _Det kan t.ex. vara en släkting, en vän eller en klasskamrat. _Förbered frågorna innan intervjun.

#7. _Kom ihåg att

é skriva en intressant rubrik

é skriva en ingress som sammanfattar det viktigaste i texten

é dela in texten i stycken

é skriva mellanrubriker

é ett reportage ska vara rikt på detaljer

é skriva talstreck när du återger vad den intervjuade har sagt

é skriva i presens.

(se s. #132--#135)

#71

#102

_Faktatexter

_Mål

_I det här kapitlet tränar du på att
é se vad som är typiskt för en
faktatext
é läsa och sammanfatta en faktatext
é skriva en egen faktatext
é använda olika sambandsord, t.ex.
tidsuttryck.

_A _Vad är typiskt för faktatexter?

_En faktatext berättar om ett ämne,
t.ex. en person, ett djur eller en
händelse. _I texten ska det finnas
fakta, inte åsikter. _Typiskt för
faktatexter är följande:

é en rubrik som berättar vad texten handlar om
é stycken där varje stycke har ny information
é mellanrubriker som sammanfattar styckets innehåll
é bilder med bildtext
é ett ämnesspecifikt ordval
é sambandsord som binder ihop texten och skapar sammanhang, t.ex. men, ändå, sedan, slutligen, alltså, därför.

_B _Lyssna

#1. _Lyssna på din lärare som sammanfattar texten om _Wangari _Maathai. _Läs beskrivningarna i tankekartan.

::: #73 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Tankekarta

_Foto på _Wangari _Maathai

é kolibri

é tjej i examensdräkt

é nedfällda träd

é guldmynt med avbildning av

_Alfred _Nobel

é en planta

é stor folksamling med poliser och
ordningsvakter

::: #74 ::::::::::::::::::::::::::::::

_C _Samtala

#2. _Samtala i par eller i grupp.

a) _Sammanfatta faktatexten med
hjälp av tankekartan på s. #73.

b) _Har du läst eller hört talas
om _Wangari _Maathai och _Green
_Belt _Movement förut?

c) _Vad tänker du på när du hör
sagan om kolibrin?

#74

#105

- d) _Wangari kämpade bl.a. för miljön. _Vad tycker du är viktigt att kämpa för?
- e) _Wangaris inspiration var historien om kolibrin. _Vad inspirerar dig?
- f) _Vad kan vi göra i vår vardag för att ta hand om miljön? _Lever du miljövänligt? _Ge exempel.
- g) _Har ditt sätt att leva miljövänligt förändrats sedan du kom till _Sverige?

_Wangari _Maathai, _Nobels fredpris
#2004

=== _Bildbeskrivning =====

_Foto på _Wangari _Maathai, en färgstark kvinna med ett leende som sprider sig över hela ansiktet. _Hon är klädd i en gul- och vitmönstrad klänning och har sitt svarta hår uppsatt med en stor rosett. _Hon arbetade under sin livstid (#1940--#2011) med humanitärt arbete och miljöarbete.

=====

_För hennes insatser för hållbar utveckling, demokrati och fred

_En stor skog står i brand. _Alla djuren flyr och betraktar lågorna som slukar deras hem. _Alla, utom en kolibri. _Den flyger till närmaste sjö och hämtar en droppe vatten som den släpper över elden. _Sedan en droppe till, och en till. _De andra djuren hånar fågeln. "_Hur ska du

kunna släcka elden, du som är så liten?". Men kolibrin fortsätter. "Jag gör så gott jag kan", svarar den. Sagan om kolibrin var Wangari Maathais inspiration. "Jag ska vara som kolibrin, jag ska göra det bästa jag kan".

#1. I slutet av #1970-talet grundade Wangari Maathai organisationen Green Belt Movement i protest mot den stora avskogningen i Kenya. Skövlingen av skog medför stora problem, inte minst för kvinnor på landsbygden, vilka är de som av tradition utför hushållsarbetet. Det blir längre att gå för att hitta ved och vatten, samtidigt som jorderosionen leder till matbrist och undernäring. Green Belt Movements svar på problemet var att plantera nya träd. Fram till idag har organisationen planerat över #50 miljoner träd.

#2. Wangari Maathai föddes i Kenya #1940. Hon hade turen att få utbilda sig, vilket var

ovanligt för flickor på landsbygden. _Hon studerade senare i ___USA där hon fullgjorde en masterutbildning i biologi.

_Tillbaka i _Kenya blev hon den första kvinnan i landet både att doktorera och att utnämnas till professor. _Genom sina fältstudier blev hon medveten om de stora problemen som avskogningen medförde. #1977 fattade hon därför ett viktigt beslut: på _Världsmiljödagen, #5 juni, planterade hon symboliskt nio träd. _Det blev starten för _Green _Belt _Movements arbete.

::: #76 ::::::::::::::::::::::::::::::

#3. _Organisationen blev en succé.

_För varje träd som överlevde längre än tre månader delades en liten ersättning ut. _Tiotusentals slöt upp, framför allt kvinnor, och rörelsen spred sig till andra afrikanska länder och även utanför _Afrikas gränser.

#4. _Men _Wangari _Maathais arbete har inte enbart handlat om trädplantering. _Genom sin

#76

#109

organisation har hon tagit ställning för kvinnors rättigheter och för demokrati. _Hon stoppade bland annat byggandet av en stor skyskrapa i ett grönområde i huvudstaden _Nairobi och har hungerstrejkat till stöd för politiska fångar. _Hon har mött motstånd och har utsatts för trakasserier och hot. _Vid flera tillfällen har hon suttit i fängelse.

#5. #2003, när _Kenya fick en ny president, släpptes _Maathai in i regeringen, som landets vice miljöminister. _Då fick hon beskedet om att hon som första kvinna från _Afrika tilldelats _Nobels fredspris, på en dålig mobiltelefonlinje. _I motiveringen framhöll den norska _Nobel-kommittén sambandet mellan fred och god livsmiljö och priset till _Maathai är det första som betonar miljöarbetets betydelse för att förebygga konflikter och trygga säkerheten i världen.

- j) _Varför fick _Wangari fredspriset?
- k) _Vad var unikt med motiveringen av _Wangaris fredspris?
- l) _Hur gammal blev _Wangari?
- m) _Till vilka stycken (#1--#5 på s. #75--#76) passar följande mellanrubriker? _Diskutera med en kamrat och kombinera styckena (#1--#5) med rätt mellanrubrik (_A--_E).

- _A _Tilldelades _Nobelpriset
- _B _En kämpe
- _C _Wangaris bakgrund
- _D _Rörelsen växer
- _E _Skövling av skog

:::: #78 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

#4. _Läs faktatexten om _Alfred _Nobel och svara på frågorna.

- a) _Vilket ord i texten är synonym till rik?
- b) _Vad är kriteriet för att få _Nobelpriset?
- c) _I vilket land delas fredspriset ut?

_ Alfred _ Nobel

_ Alfred _ Nobel föddes #1833 i
_ Stockholm. _ Han är känd för att ha
uppfunnit dynamiten. _ När han dog
var han en mycket förmögen man. _ I
hans testamente stod det att räntan
på pengarna varje år skulle delas ut
till personer som har gjort stor
nytta för mänskligheten.

_ Nobelpriset finns i fem
kategorier: fysik, kemi, fysiologi
eller medicin, litteratur och fred.
_ Nobelpriset delas ut den #10
december varje år i _ Stockholm,
förutom fredspriset som delas ut i
_ Oslo.

=== _ Bildbeskrivning =====

_ Porträtt av _ Alfred _ Nobel. _ Han
har kort bakåtkammat hår, stort
skägg och mustasch.

=====

_E _Skriva

#5. _Titta på tankekartan på s. #73 och skriv en sammanfattning av faktatexten om _Wangari. (se s. #118--#119)

_Sammanfattningen ska svara på frågorna:

- _Vem var _Wangari _Maathai?
- _ Vilken bakgrund hade hon?
- _ När och var startade hon _Green Belt _Movement?
- _ Varför startade hon organisationen? _ Hur har organisationen växt?
- _ Vad har _Wangari kämpat för förutom miljöfrågor?
- _ När fick _Wangari _Nobels fredspris? _ Varför tilldelades hon priset?

#6. _Tänk på att du ska skriva en sammanhängande text och dela in texten i stycken.

#7. _Skriv en faktatext om en person som du beundrar eller tycker är intressant.

#8. _Skriv

é bakgrundsinformation om personen
é vad personen har gjort
é varför du beundrar honom eller henne.

_Tänk också på att använda olika tidsuttryck, t.ex. för ett år sedan, då, sedan.
(se s. #136)

_Krönika

_Mål

_I det här kapitlet tränar du på att
é se vad som är typiskt för en
krönika
é läsa och sammanfatta en krönika
é skriva en egen krönika
é tyda diagram
é använda pronomen i objektsform.

_A _Vad är typiskt för krönikor?

_Krönikor hittar man ofta i
tidningar och handlar om något som
skribenten varit med om och
reflekterar över. _Skribenten utgår
från något personligt och kopplar
det sedan till något som många kan
känna igen sig i. _Typiskt för

krönikor är följande:

é en rubrik som skapar intresse
é personligt språk med skribentens
egna åsikter
é en text som väcker känslor.

_B _Lyssna

#1. _Lyssna på din lärare som
sammanfattar krönikan. _Läs
beskrivningarna i tankekartan.
:::: #81 ::::::::::::::::::::::::::::

_Tankekarta

_En pappa pussar sin bebis

é man vid en dator
é bebis greppar om sin pappas
fingrar
é två män i kostym skakar hand
é man byter blöja på en bebis

f) _Vad tror du det beror på att inte fler pappor är hemma med sina barn?

g) _Vem tog hand om dig när du var barn?

::: #83 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Pappaskap -- en ny fantastisk vardag

=== _Bildbeskrivning =====

_En man visar stolt upp sin bebis för kameran. _Bebisen sitter i en bärsele på sin pappas mage och är klädd i matchande rosa och lila kläder. _Båda ler mot kameran.

=====

_I augusti förra året förändrades mitt liv fullständigt. _Min dotter föddes. _Hon presenterade sig för mig direkt efter att ha lämnat sin mammas mage. "_Hej, sa hon, jag heter _Julie och nu ska du ta hand om mig!" _Nej, det sa hon givetvis inte. _Men med hennes stora, blå och nyfikna ögon var hon både högst

#83

#119

närvarande och glad. _Tänk att hon låg där, min dotter! _Som jag hade längtat efter henne. _Jag tittade på henne, med ögonen fyllda av tårar och med ett stort leende.

_Jag välkomnade henne till världen med en puss på hennes varma och mjuka kind.

_Jag kände direkt vid födseln att ett obrytbart band uppstod mellan mig och _Julie. _Bara genom att titta på henne och röra vid henne, insåg jag att jag skulle kunna göra vad som helst för den här lilla tjejen. _Och jag såg framför mig hur livet och vardagen skulle förändras till något fantastiskt! _Visst är det fascinerande att ens perspektiv på livet och vad som är viktigt kan ändras så snabbt? _Jobb, vardagsbestyr, träning och allt känns inte alls lika viktigt längre.

_Nu är jag pappa. _Jag har en dotter. _Så konstigt! _Hur gick det till? _Helt plötsligt är jag ansvarig för en liten människa.

_Jag som hittills endast

::: #84 ::::::::::::::::::::::::::::::
haft ansvar för mig själv. Och med
sig själv kan man ju slarva. Man
kan strunta i middagen och äta en
macka eller sova länge på helgerna.
Men med en liten bebis går det
inte att slarva. Det finns inga
genvägar. Hon behöver trygghet,
omtanke, sömn och mat, mat och
äter mat -- tjugofyra timmar om
dygnet.

Till hösten ska jag vara
föräldraledig. När jag berättade
för min chef att jag skulle vara
hemma ett år utbrast han: "Ett
helt år!". Han var försiktigt
uppmuntrande men det märktes att
han tyckte att det jag gjorde var
lite konstigt. Jag har killkompisar
som knappt är hemma alls med sina
barn. Jag tror det beror på flera
saker. En del vill nog inte, andra
prioriterar sin karriär och i en
del situationer handlar det nog om
att mammorna vill vara hemma den
mesta tiden med barnet. För mig
och min flickvän är det självklart
att vi båda ska vara hemma med vår

dotter. Vi vill båda ta hand om henne och lära känna henne ordentligt.

Christopher, stolt och glad nybliven pappa

::: #85 ::::::::::::::::::::::::::::::

_D _Läsa

#3. Läs krönikan och svara på frågorna.

- a) Hur kände sig skribenten när han tittade på sin dotter för första gången?
- b) Vad får vi veta om barnet?
- c) Hur förändrades livet när barnet föddes?
- d) Vilket uttryck i texten beskriver att han känner stor närhet till sin dotter?
- e) Vad var chefens första reaktion när skribenten sa att han skulle vara föräldraledig ett år?
- f) Vad tror skribenten det beror på att inte fler pappor är föräldralediga?

#85

#122

g) _Varför ska skribenten och hans flickvän dela på föräldraledigheten?

#4. _Läs informationen om föräldrapenning och svara på frågorna på nästa sida.

a) _Vad är föräldrapenning?

b) _Vad är det maximala antalet dagar som den ena föräldern kan ta ut?

c) _När kan man ta ut föräldradagarna?

d) _Ungefär hur många procent av papporna tog ut föräldraledighet #2013?

e) _Hur stor var skillnaden ungefär i procent mellan kvinnors och mäns uttag av föräldrapenning år #2005?

Föräldrapenning

Föräldrapenning är pengar man får för att kunna vara hemma med sitt barn i stället för att arbeta, söka arbete eller studera. Föräldrapenning betalas ut i 480 dagar (cirka 16 månader) för ett barn.

Man kan själv planera när dagarna ska tas ut. Dock kan man bara spara dagar i föräldrapenningen till och med den dag barnet fyller 12 år.

Detta gäller om barnet är fött den 1 januari 2014 eller senare.

Man kan också själv bestämma hur dagarna ska planeras mellan föräldrarna men 60 dagar är reserverade för varje förälder. När föräldrapenningen infördes 1974 var det bara 0,5 % av papporna som tog ut föräldraledighet. Även om pappornas uttag har ökat är det fortfarande cirka 25 procent av papporna som inte tar ut någon dag alls under barnets första två år.

::: #86 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====
_Ett linjediagram visar antalet
_ersatta dagar med föräldrapenning
(räknat i procent) för kvinnor
_respektive män mellan åren #1975
_och #2013. _Kvinnornas kurva
_startar på #100 % år #1975 för att
_sedan dala till #75 % år #2013.
_Männens kurva startar på #0 % år
_#1975 för att sedan öka till ca
_#25 % år #2013.

=====

_Källa: _Försäkringskassan

::: #87 ::::::::::::::::::::::::::::::

_E _Skriva

#5. _Titta på tankekartan på s. #81
_och skriv en sammanfattning av
_krönikan.

(se s. #118--#119)

#6. _Skriv en egen krönika.

#87

#125

#7. _Din rubrik ska locka till läsning. _Börja med att skriva om något som du har sett eller hört. _Försök sedan att knyta an till en aktuell samhällsfråga. _Argumentera sedan för dina åsikter. _Tänk på att din krönika gärna ska förmedla en känsla och den ska få läsaren att börja reflektera över ämnet. (se s. #138--#139)

_Förslag på ämnen:

_Något som har gjort dig glad.

_Något som du irriterar dig på.

_Dina tankar om att studera svenska.

_Hur ett liv utan mobiltelefonen skulle vara.

_Hur vi påverkas av vädret.

_Hur en typisk svensk är.

_Ulrika _Ekblad
_Caroline _Söderqvist

_Språkvägen -- för sfi kurs _D

_Elevbok

_Överförd från första upplagan,
utgiven av _Sanoma _Utbildning __AB
med ___ISBN #978-#91-#523-#2820-#0
_Specialpedagogiska skolmyndigheten
#2023

_Volym fyra av fem

_Till punktskriftsläsaren

_Det finns flera bilder i boken, främst färgfoton. _Bilder som har betydelse för texten har fått bildbeskrivningar.

_Det finns många tankekartor med bilder i boken. _Tankekartorna består av en huvudbild i mitten som omges av flera mindre bilder.

_Huvudbilderna finns beskrivna med text och följs av en punktlista med ord/fraser som beskriver de mindre bilderna.

_Uppgifterna har fått en annan numrering än i originalboken.

_Kursiv och fet markering av text är borttagen.

_Det finns många tabeller i boken.

_Rubrikerna är ofta förkortade och står beskrivna i en tabellnyckel.

_I slutet av boken finns det flera exempeltexter. _Här finns ord inom parentes som förklarar vad de olika textdelarna heter (t.ex. inledning).

_I exempeltexterna finns även vissa ord, fraser och stycken beskrivna.

_Dessa står i listor efter texten.

_Innehåll volym fyra

_Siffran inom parentes hänvisar till
förlagans sidor.

_Till punktskriftsläsaren_I

_Minigrammatik (#88).....#127

_Minigrammatik

_Verb

_Verb beskriver vad någon gör eller vad som händer, t.ex. pratar, hoppar eller regnar. _Verbet visar när det händer genom olika böjningar, t.ex. pratar (presens), pratade (preteritum). _Det kallas för verbets tempus.

_Tempus

__NU-FOKUS

_Före: _Eva har arbetat (perfekt)

_Nu: _Eva arbetar (presens)

_Efter: _Eva ska arbeta (futurum)

DÅ-FOKUS

Före: Eva hade arbetat
(pluskvamperfekt)

Då: Eva arbetade (preteritum)

Efter: Eva skulle arbeta
(futurum preteriti)

:::: #89 ::::::::::::::::::::::::::::::

Preteritum används

-- vid en händelse i dåtid när man
tänker på en speciell tidpunkt.

Exempel: Jag åkte till stan
igår. Jag fikade, shoppade och
åkte hem igen efter lunch.

Fler tidsuttryck som används
tillsammans med preteritum: för fem
minuter sedan, i morse, igår, i
måndags, förra veckan, förra
månaden, i somras, förra året,
ifjol.

_Perfekt används

-- i dåtid när tiden är obestämd.

_Exempel: _Jag har lagat mat.

-- vid en aktivitet som har börjat i dåtid och som fortfarande pågår.

_Exempel: _Jag har bott i _Sverige i två år.

-- vid tid som fortfarande pågår.

_Exempel: _Jag har arbetat idag.

_Jag har tränat två gånger den här veckan.

_Fler tidsuttryck som används tillsammans med perfekt: den här månaden, i sommar, det här året.

_Futurum

_Det finns några olika sätt att uttrycka framtid:

_Kommer att + infinitiv

_Något som troligen kommer att hända.

_Exempel: _Det kommer att bli en spännande match.

_Ska + infinitiv

_När subjektet eller någon annan planerar det som ska hända.

_Exempel: _Jag ska gå på bio imorgon.

_Tänker + infinitiv

_Något som subjektet planerar att göra. _Används som alternativ till ska.

_Exempel: _Jag tänker studera till ekonom.

_Presens

_Används tillsammans med tidsuttryck.

_Exempel: _Jag arbetar på tisdag.

_De olika verbformerna

_Verbets former bildas på olika sätt beroende på vilken typ av verb det är.

_Nyckel:

_imp (gr.f) = _Imperativ
 (grundform)
_inf = _Infinitiv
_pres = _Presens
_pret = _Preteritum
_sup = _Supinum

ar-verb är verb som slutar på -ar i presens.

mp (gr.f)	inf	pres	pret	sup
_Prata!	prata	pratar	pratade	
	pratad			
_Vakna!	vakna	vaknar	vaknade	
	vaknat			

er-verb är verb som slutar på -er i presens. _I preteritum blir stavningen te om verbet i grundform slutar på p, t, k eller s.

imp (gr.f) inf pres pret sup

_Ring! ringa ringer ringde
 ringt

_Läs! läsa läser läste läst

kortverb är korta verb som slutar på -r i presens. _I preteritum får kortverb dubbel konsonant.

imp (gr.f) inf pres pret sup

_Bo! bo bor bodde bott

_Klä! klä klär klädde klätt

_Så bildas de olika formerna

_Infinitiv: grundform + a

_Om grundformen slutar på -a
_lägger man inte till någon
bokstav.

_Presens: grundform + r eller er

_Preteritum:

_grundform + de/dde

_grundform + te/tte efter p, t,
k, s

_Supinum: grundform + t/tt

::: #92 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Kortverb med oregelbunden
preteritum

_Det finns kortverb med oregelbunden
böjning.

_Nyckel:

_imp (gr.f) = _Imperativ
(grundform)

_inf = _Infinitiv

_pres = _Presens

_pret = _Preteritum

_sup = _Supinum

#92

#134

imp (gr.f) inf pres pret sup

_Få!	få	får	fick	fått
_Gå!	gå	går	gick	gått
_Ge!	ge	ger	gav	gett
_Se!	se	ser	såg	sett
_Dö!	dö	dör	dog	dött
_Stå!	stå	står	stod	stått
_Be!	be	ber	bad	bett

_Starka verb

_Starka verb är er-verb som byter vokal i preteritum och supinum.

_Det räcker om man lär sig formerna för grundform, preteritum och supinum. _Infinitiv och presens följer reglerna för er-verbens böjning.

_Några av de vanligaste starka
_verben

_Tips! _Lär dig dessa utantill.

_Nyckel:

_imp (gr.f) = _Imperativ
(grundform)

_pret = _Preteritum

_sup = _Supinum

imp (gr.f) pret sup
i a u

_Drick! drack druckit

_Finn! fann funnit

_Hinn! hann hunnit

_Sitt! satt suttit

_Spring! sprang sprungit

_Vinn! vann vunnit

imp (gr.f) pret sup
i e i

_Skin! sken skinit
_Skriv! skrev skrivit
_Stig! steg stigit

imp (gr.f) pret sup
u/y ö u

_Bjud! bjöd bjudit
_Ljug! ljög ljugit
_Sjung! sjöng sjungit
_Flyg! flög flugit
_Frys! frös frusit

_Oregelbundna verb

_Det finns verb som inte följer några regler. _Här är några av de vanligaste oregelbundna verben

_Nyckel:

imp (gr.f) = _Imperativ
(grundform)
inf = _Infinitiv
pres = _Presens
pret = _Preteritum
sup = _Supinum

imp (gr.f) inf pres pret sup

_Var! vara är var varit
_Ha! ha har hade haft
_Bli! bli blir blev blivit
_Kom! komma kommer kom kommit
_Gör! göra gör gjorde gjort
_Ta! ta tar tog tagit
_Säg! säga säger sa/sade sagt
_Vet! veta vet visste vetat
_Håll! hålla håller höll hållit
_Far! fara far for farit

_Passiv form

_I de flesta meningar är det subjektet som gör något. _I meningar där det är okänt vem som gör något används passiv form. _Den bildas genom att man lägger till ett -s på verbet. _Passiv form kan också användas när den som gör något är känd. _Då används prepositionen av.

_Exempel:

_Aktiv form

_David öppnar butiken kl. #8.00.

_Passiv form

_Butiken öppnas kl. #8.00

_Butiken öppnas kl. #8.00 av

_David.

_Passivformen bildas genom att man lägger till -s efter de andra ändelserna på verbet. _Det är bara presensändelsen -r och -er som försvinner.

Exempel:
lagar = lagas
bygger = byggs

infinitiv -- Det brukar spelas
lugn musik i affären.

presens -- Idag spelas det
klassik musik.

preteritum -- Det spelades
pianomusik igår.

supinum -- Den har alltid spelats
mycket vacker musik i affären.

::: #96 ::::::::::::::::::::::::::::::

Participformer

Verbets participformer kan användas
som ett adjektiv.

Presens particip

en läsande man = en man som läser

Perfekt particip

lagad mat = mat som någon har
lagat

#96

#141

_Så här bildas presens particip:

grundform + ande

grundform + ende (efter kortverb)

_Exempel:

a i grundformen försvinner!

arbeta + ande = arbetande --

en arbetande kvinna

studera + ande = studerande --

en studerande elev

läs + ande = läsande --

ett läsande barn

spring + ande = springande --

en springande hund

tro + ende = troende -- en troende

människa

gå + ende = gående -- en gående

man

_Så här bildas perfekt particip:

grundform + d

grundform + t (efter er-verb med
grundform som slutar på p, t, k,
s)

grundform + dd (efter kortverb)

_Exempel:

_Verbet böjs som ett adjektiv!

ar-verb

baka + d = bakad -- en bakad kaka

baka + t = bakat -- ett bakat bröd

baka +de = bakade -- flera bakade
bröd

er-verb

stäng + d = stängd -- en stängd
dörr

stäng + t = stängt -- ett stängt
fönster

stäng + da = stängda -- flera
stängda fönster

er-verb som slutar på p, t, k, s
rök + t = rökt -- en rökt fisk
rök + t = rökt -- ett rökt kött
rök + ta = rökta -- flera rökta
cigaretter

kortverb

klä + dd = klädd -- en klädd docka
klä + tt = klätt -- ett klätt barn
klä + dda = klädda -- flera klädda
barn

::: #98 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Hjälpverb

_Hjälpverb är verb som man använder framför andra verb, t.ex. kan dansa, vill sova, ska handla.

_Hjälpverbet markerar tid, t.ex. kunde dansa, ville sova, skulle handla.

_Det andra verbet ska vara i infinitiv form, t.ex. kan dansa, kunde dansa.

_Beroende på vilket hjälpverb man väljer blir det olika typer av uttryck.

#98

#144

_Hjälppverb: uttryck (exempel)

kan: kunskap, möjlighet (_Jag kan dansa.)

vill: önskan, vilja (_Peter vill sova.)

måste: tvång, plikt (_Du måste städa i morgon.)

få: tillåtelse (_Man får plocka svamp i skogen.)

ska: framtid (_Han ska resa till Malmö på söndag)

bör: råd (_Man bör borsta tänderna två gånger om dagen.)

brukar: vana (_Jag brukar äta frukost klockan sju.)

::: #99 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Partikelverb

_Många verb kan på svenska följas av en partikel, t.ex. en preposition eller ett adverb. _Då bildas ett partikelverb: verb + partikel.

_Dessa två ord bildar en enhet och det räcker inte med att förstå varje ord för sig för att förstå partikelverbets betydelse.

#99

#145

_Exempel:

_Eva går av bussen.

_Jag känner igen dig.

_Betoningen i partikelverbet ligger alltid på partikeln. _Om man lägger betoningen på verbet får det en annan betydelse.

_Exempel:

_Han hälsar på mannen. (besöker)

_Han hälsar på mannen. (säger hej)

_Obs! _Satsadverbialet placeras mellan verb och partikel i huvudsats.

_Exempel:

_Han gick inte av tåget.

_Substantiv

_Substantiv är ord för t.ex. saker och personer.

flickor
hus
män
bord
apelsiner
hunden
lärare
känslor
kärlek
blomman
telefonerna
kaffe

_I svenskan använder man både obestämd och bestämd form av substantivet. _Den bestämda formen använder vi när substantivet redan är bekant för mottagaren.

_Singular

_Obestämd form i singular har en artikel, en eller ett. _De flesta svenska ord är en-ord, t.ex. en bil, en kvinna, en glädje, en dator.

_Exempel:

_Jag köpte en bil igår. _Bilen är blå.

_Bestämd form singular markeras i slutet av ordet. _En-orden slutar på bokstaven -n i bestämd form och ett-orden slutar på -t, t.ex. bilen, kvinnan, bordet, huset.

::: #101 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Plural

_När man ska göra pluralformer av substantiv, delar man in dem i fem grupper. _Om man ska göra bestämd form i plural lägger man ändelsen -na till orden i de tre första grupperna, ändelsen -a till orden i grupp fyra och -n till substantiven

#101

#148

i grupp fem.

_Nyckel:

obest = _Obestämd form

best = _Bestämd form

gr #1 = _Grupp #1

gr #2 = _Grupp #2

gr #3 = _Grupp #3

gr #4 = _Grupp #4

gr #5 = _Grupp #5

gr #1

en lampa

obes: många lampor

bes: lamporna

en klocka

obes: många klockor

bes: klockorna

_En-ord som slutar på -a i singular

får ändelsen -or i plural.

gr #2

en timme

obes: många timmar

bes: timmarna

en pojke

obes: många pojkar

bes: pojkarna

_En-ord som slutar på -e får
_ändelsen -ar i plural.

gr #3

en telefon

obes: många telefoner

bes: telefonerna

en kamrat

obes: många kamrater

bes: kamraterna

_En-ord med fler än en vokal som har
_betoning på sista vokalen får
ändelsen -er i plural.

#101

#150

gr #4

ett äpple

obes: många äpplen

bes: äpplena

ett yrke

obes: många yrken

bes: yrkena

— Ett-ord som slutar på vokal får
— ändelsen -n i plural.

gr #5

ett hus

obes: många hus

bes: husen

ett år

obes: många år

bes: åren

— Ett-ord som slutar på konsonant får
— ingen ändelse.

_Pronomen

_Pronomen använder vi istället för substantiv. _Det finns många olika typer av pronomen.

_Personliga pronomen

_Nyckel:

sub = _Subjekt

obj = _Objekt

poss = _Possessiva

refl = _Reflexiva

poss. refl = _Possessiva reflexiva

_Singular

sub obj poss

refl poss. refl

jag mig min, mitt, mina

mig min, mitt, mina

du dig din, ditt, dina

dig din, dina, dina

han honom hans

sig sin, sitt, sina

hon henne hennes
sig sin, sitt, sina
den, det den/det dess
sig sin, sitt, sina

_Plural
sub obj poss
refl poss. refl

vi oss vår, vårt, våra
oss vår, vårt, våra
ni er er, ert, era
er er, ert, era
de dem deras
sig sin, sitt, sina

_Exempel:

_Jag arbetar. (subjekt)
_Jag ser dig. (objekt)
_Var är min mobil? (possessiv)
_Jag tvättar mig. (reflexiv)
_Sin, sitt, sina refererar till
subjektet i samma mening.
_Olle gillar sin lägenhet.
(possessiv reflexiv)

_Indefinita pronomen

_Någon, ingen

någon bil -- ingen bil --

ingen = inte någon

något hus -- inget hus --

inget = inte något

några pennor -- inga pennor --

inga = inte några

_Exempel:

_Jag har ingen bil. = _Jag har
inte någon bil.

_Jag ser inget hus. = _Jag ser
inte något hus.

_Jag har inga pennor. = _Jag har
inte några pennor.

_Någonting, ingenting

_Någonting (något) och ingenting
(inget) är självständiga. _Dvs. det
kommer inget substantiv efter.

_Hör du någonting (något)?

_Nej, jag hör ingenting (inget).

_Någon och ingen kan vara är självständiga när de används om personer.

_Känner du någon som bor i

_Göteborg?

_Nej, jag känner ingen där.

_Demonstrativa pronomen

den här/den där -- _Jag har sett den där filmen.

det här/det där -- _Kan du hjälpa mig med det här problemet?

de här/de där -- _De här skorna är för små.

::: #104 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Relativt pronomen: som

_Jag har en syster som heter _Anna.

_I formella texter används ibland vilken, vilket eller vilka istället för som.

_Exempel:

_På mötet kommer vi att diskutera
_de frågor vilka är viktiga för
_den ekonomiska planen.

_Relativt pronomen: där

_Området där jag bor är bra.

_Relativt pronomen: vilket

_Vilket syftar tillbaka på hela
_satsen.

_Exempel:

_I juli har jag semester, vilket
_känns väldigt skönt.

_Adjektiv

_Adjektiv är ord som ger information om och beskriver substantiv.

_Adjektivet står ibland före substantivet, t.ex. en blå bil, gamla möbler.

_Ibland står det efter substantivet tillsammans med vissa verb, t.ex.

_Vår katt är gammal,
_Det ska bli varmt och soligt i morgon,
_Du ser trött ut,
_Jag känner mig glad.

_Adjektiv böjs efter orden de
beskriver.

_Obestämd form

en-ord -- en fin hund -- _Hunden
är fin.

ett-ord -- ett fint bord --
_Bordet är fint.

plural -- fina blommor --
_Blommorna är fina.

_Bestämd form

_Adjektiven slutar på -a i bestämd
form, både i singular och plural.

_Den fina hunden.

_Mitt fina bord.

_Stefans fina blommor.

::: #106 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Adjektiv med speciella former

_Tips! _Lär dig dessa utantill.

en-ord ett-ord plural

ny nytt nya

svart svart svarta

vit vitt vita

röd rött röda

hård hårt hårda

tom tomt tomma

tunn tunt tunna

enkel enkelt enkla

mogen moget mogna

vacker vackert vackra

gammal gammalt gamla

liten litet små

bra bra bra

_Adverb

_Adverb beskriver ett verb eller ett adjektiv. _Adjektiv däremot beskriver ett substantiv. _När man bildar ett adverb lägger man ofta till ett -t på adjektivet.

_Exempel:

adjektiv, adverb

_Jag ser en snabb bil, _Han
springer snabbt

_Det var en bra konsert, _Det var
en fantastiskt bra konsert

_Komparation

_Man komparerar adverb på samma sätt som ett adjektiv.

grundform, komparativ, superlativ

snabbt, snabbare, snabbast

_Han springer snabbt, _Han springer
snabbare, _Han springer snabbast

position: vara, sitta, stanna, äta,
bo

destination: komma, gå, åka, resa,
cykla, springa, ringa

_Position -- _Destination

_Exempel:

_Ska du stanna hemma hela dagen?

-- _Jag ska gå hem.

_Han är inte hemma. _Han är borta.

-- _Han har rest bort.

_Prepositioner

_Prepositioner står vanligtvis framför ett substantiv eller substantiviskt uttryck. _De är nästan alltid obetonade.

_Rumsprepositioner uttrycker det rumsliga förhållandet mellan substantivet och resten av satsen:

_Katten ligger i soffan.

_Katten ligger under soffan.

_Exempel på rumsprepositioner:

_Väskan ligger på golvet.

_Lampan hänger över bordet.

_Hunden står utanför dörren.

_Caroline tar kakan ur ugnen.

_Halsbandet hänger runt halsen.

_Tidsprepositioner uttrycker även tidsförhållandet mellan substantivet och resten satsen:

_Eva somnade före _Lena.

_Lena somnade efter _Eva.

_Exempel på tidsprepositioner:

_Jag reser till _Finland om en vecka.

_Robert tränar på gym en gång i veckan.

_Vi träffas ofta på julen.

_De går i skolan mellan klockan nio och tre.

_Till hösten ska jag börja studera engelska.

_Samordnande konjunktioner

_Man kan koppla samman två huvudsatser med samordnande konjunktioner:

och: _Jag pratar och du lyssnar.

men: _Solen skiner men det är kallt.

fast: _Det är kallt fast solen skiner.

utan: _Hon ska inte flyga till Malmö utan hon ska ta tåget.

eller: _Vill du äta hemma eller vill du gå ut och äta?

för: _Han springer till bussen för han vill inte missa den.

så: _Jag är trött så jag går och lägger mig.

_Bisatser

_En bisats kan aldrig ensam bilda en egen mening.

(_Huvudsats) _Vi gick hem,
(_Bisats) när det började regna.

_Det finns olika typer av bisatser:

_Adverbialbisatser

_Adverbialbisatserna kan kännas igen på sina inledningsord. _De vanligaste bisatsinledarna är följande:

när: _Jag gör läxorna, när jag kommer hem från skolan.

innan: _Sara läser lite, innan hon går och lägger sig.

medan: _Per brukar lyssna på musik, medan han lagar mat.

om: _Vi åker och badar, om det blir fint väder imorgon.

därför att: _Pojken började gråta,
därför att han ramlade med sin
cykel.

eftersom: _Jag tar bussen,
eftersom bilen är trasig.

fastän: _Vi hade en lyckad resa,
fastän det var dåligt väder.

trots att: _Jag kommer inte ihåg
hur filmen slutar, trots att jag
har sett den förut.

::: #112 ::::::::::::::::::::::::::::

_Att-bisatser

_Bisatser som inleds med att kallas
att-bisatser. _De förekommer ofta
med verben säga, veta, tro, se och
höra.

_Eva sa, att hon jobbar imorgon.

_Jag vet, att restaurangen vid
torget har bra mat.

_Jag tror, att _Lena är gravid.

_Mannen såg, att hans hund sprang
iväg.

_Jag hörde, att min granne kom hem
sent igår.

#112

#168

_Relativbisatser

_Relativbisatser ger en beskrivning av ett substantiv och inleds med som.

_Stefan har en syster, som heter
_Anna.

_Maria lagade en lasagne, som var
_jättegod.

_Jag har en kusin, som bor i
_Tyskland.

::: #113 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ordföljd i bisatser

_Nyckel:

huv = _Huvudsats
bis = _Bisatsinledare
sub = _Subjekt
sats = _Satsadverbial
ve #1 = _Verb #1
ve #2 = _Verb #2
obj = _Objekt
pl/ti = _Plats/_Tid

#113

#169

huv

bis sub sats ve #1 ve #2 obj
pl/ti

_Du får ingen glass,
_ om du _Inte äter -- din mat.
--

_Erik är ofta trött på kvällen,
_ eftersom han alltid börjar --
jobbet klockan sex.

_Ove säger,
_ att han inte kan köpa
en ny bil. --

_Jag hoppas,
_ att det inte börjar regna --
imorgon.

_Jag hörde,
_ att _Maria inte kommer -- --
till _jobbet idag.

_Han sa,
_ att han aldrig har varit --
i _England.

#113

#170

_Satsadverbial

_Satsadverbial är ord som ändrar betydelsen av hela satsen.

_Exempel:

inte: _Hon kan inte simma.

alltid: _Jag dricker alltid kaffe på morgonen.

ofta: _Jag äter ofta pizza.

aldrig: _Hon har aldrig varit i _Polen.

ju: _Jag kan inte komma till skolan imorgon men jag kan ju plugga hemma istället.

säkert: _Det regnar säkert imorgon.

nog: _Han kommer nog på festen.

kanske: _Vi ska kanske träffas imorgon.

lyckligtvis: _Ingen skadades lyckligtvis i krocken.

tyvärr: _Jag kan tyvärr inte hjälpa dig.

förhoppningsvis: _Han är
förhoppningsvis frisk till
helgen.

_Ordet ibland är också ett
satsadverbial men det används oftast
som tidsadverbial och skriv då först
eller sist i meningen, t.ex. _Jag
äter pizza ibland. _Ibland äter jag
pizza.

_Ordföljd i frågor

_Ja/nej frågor

_Verb#1: _Brukar

subjekt: du

satsadverbial: alltid

verb#2: dricka

objekt: kaffe

plats/tid: hemma på morgonen?

_Frågeordsfrågor

_Frågeord: _Varför

verb#1: brukar

subjekt: du

satsadverbial: aldrig

verb#2: äta

objekt: frukost

plats/tid: hemma på morgonen?

_Direkt och indirekt fråga

_En direkt fråga är en fråga som man väntar sig ett svar på. _Det gör man inte med indirekta frågor.

_Exempel:

_Direkt fråga -- _Indirekt fråga

_Kommer du imorgon? -- _Hon frågar
om jag kommer imorgon.

_Var bor du? -- _Hon frågar var
jag bor.

_Indirekta frågor har bisats-
ordföljd. _Subjektet måste komma
före verbet.

_Ulrika _Ekblad
_Caroline _Söderqvist

_Språkvägen -- för sfi kurs _D

_Elevbok

_Överförd från första upplagan,
utgiven av _Sanoma _Utbildning __AB
med ___ISBN #978-#91-#523-#2820-#0
_Specialpedagogiska skolmyndigheten
#2023

_Volym fem av fem

_Till punktskriftsläsaren

_Det finns flera bilder i boken, främst färgfoton. _Bilder som har betydelse för texten har fått bildbeskrivningar.

_Det finns många tankekartor med bilder i boken. _Tankekartorna består av en huvudbild i mitten som omges av flera mindre bilder.

_Huvudbilderna finns beskrivna med text och följs av en punktlista med ord/fraser som beskriver de mindre bilderna.

_Uppgifterna har fått en annan numrering än i originalboken.

_Kursiv och fet markering av text är borttagen.

_Det finns många tabeller i boken.

_Rubrikerna är ofta förkortade och står beskrivna i en tabellnyckel.

_I slutet av boken finns det flera exempeltexter. _Här finns ord inom parentes som förklarar vad de olika textdelarna heter (t.ex. inledning).

_I exempeltexterna finns även vissa ord, fraser och stycken beskrivna.

_Dessa står i listor efter texten.

_Innehåll volym fem

_Siffran inom parentes hänvisar till
förlagans sidor.

_Till punktskriftsläsaren_I

_Studieteknik (#116).....#175

_Exempeltexter (#120).....#183

_Textkällor (#140).....#228

_Studieteknik

_Om du vill lyckas med dina studier, måste du ha en bra studieteknik.

_Här kommer några enkla tips på hur du kan göra för att lyckas.

_Hälsa

_Det är viktigt att må bra för att kunna studera. _Du måste sova tillräckligt och äta ordentligt för att orka med det du ska göra. _Du kan träna regelbundet för att få upp din energinivå och minska stress.

_Du kan också försöka att äta mindre socker. _Om du lyckas med detta, kan du koncentrera dig bättre när du studerar.

_Arbetsplats

_När du studerar i skolan kan du inte alltid välja din plats där du ska sitta. _Men när du inte är i skolan kan du försöka hitta en plats som du trivs att studera vid. _Du ska sitta bra, det ska vara bra luft i rummet och lugnt runt omkring dig. _Det är också viktigt att du inte sitter för länge, utan att du tar en paus och rör på dig då och då.

_Dela upp och planera arbetet

_Ibland känns det kanske som att du har för mycket att göra. _Dina studier är bara en del av livet och under vissa perioder har du mycket annat att tänka på. _Då är det viktigt att prioritera och dela upp arbetet. _Planera gärna in vilka timmar under dagen du ska studera under de närmsta veckorna.

_Läsa

_Ofta är det något du ska läsa, när du studerar. _Det kan vara en längre text eller ett kort stycke. _Att förstå det man läser är förstås viktigast för att studierna ska lyckas. _För att förstå en text måste du veta vad orden i texten betyder, och därför är det viktigt att du har möjlighet att slå upp dem. _Antingen i ett lexikon eller via en dator eller mobiltelefon.

_Du måste också förstå helheten, alltså innehållet eller budskapet i texten och det är viktigt att du eller någon annan, kan hjälpa dig kontrollera att du förstått rätt. _Det kan du göra t.ex. genom att göra en sammanfattning muntligt eller skriftligt.

_ Olika sätt att läsa

_ Du läser en text av olika anledningar och det är viktigt att du vet varför du läser den. _ Ibland behöver du snabbt veta ungefär vad en text handlar om. _ Då kallas det att du översiktsläser texten.

_ Ibland har du ett antal frågor att svara på och då läser du en text enbart för att leta efter svaret.

_ Då sökläser du texten.

_ Kanske har du fått i uppgift av din lärare att läsa en annons, eller en argumenterande text och då måste du ägna dig åt kritisk läsning. _ Då ställer du frågor till dig själv:

_ Varför tycker författaren såhär?

_ Håller jag med eller inte? osv.

_ Men oftast, när du studerar i skolan eller gör dina läxor hemma, är det djupläsning du ägnar dig åt.

_ Då läser du med pennan i handen, och behöver ägna tid åt att förstå hela texten på djupet. _ När du djupläser är det bra att dela in

#117

#178

texten i delar (stycken) och efter att du läst en del, stannar du upp och reflekterar över vad du läst och funderar över vad som är viktigt att komma ihåg. Detta antecknar du på ett papper, för att sedan fortsätta med nästa del av texten tills den är slut.

::: #118 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Skriva

_Beroende på vilken typ av text du ska skriva, behöver du göra olika typer av förberedelser. _Kanske är det en novell du ska skriva, eller en artikel, en argumenterande text eller en insändare. _Du måste läsa många olika texter av samma texttyp och på andra sätt ta reda på vad som är typiskt för just den text du ska skriva.

_Du måste också söka information om det du ska skriva om, om innehållet i texten. _Ibland ska du skriva helt efter din egen fantasi, och då måste man hitta inspiration.

#118

#179

Ska du skriva en sammanfattning
behöver du kontrollera att du i
texten har fått svar på frågorna:

é Vem eller vilka handlar det om?

é Vad har hänt?

é Var och när hände det?

é Hur gick det till?

é Varför hände det?

Ett bra sätt att planera sin text,
är att göra en tankekarta. Där kan
du lätt sortera dina idéer utan att
du till en början bestämmer i vilken
ordning du ska skriva saker. När du
planerar texten bör du också fundera
över vem som ska läsa den.

När du sedan ska skriva din text
kan det ibland vara svårt att komma
igång. Några tips på hur du kan
börja:

é presentera en person

é gör en miljöbeskrivning

é presentera det problem du ska
skriva om

é ställ en fråga.

::: #119 ::::::::::::::::::::::::::::::

Det kan också vara svårt att avsluta den text du skriver. Tips på hur du avslutar texter:

é gör en sammanfattning
é hitta på något oväntat
é knyt an till början av texten, så allt hänger ihop.

När du efterarbetar din text ska du först själv läsa igenom texten. Du ska bearbeta innehållet och kontrollera att du fått med allt du tycker är viktigt. Finns det en röd tråd, ett samband, i din text och har din text balans? Med balans menas att du har fördelat innehållet väl i texten och att den är lika fyllig rätt igenom. Ett vanligt fel är att ha en fyllig och innehållsrik text i första hälften och att den sen blir tunnare mot slutet. Det kan bero på att man tappat inspirationen i slutet av texten och vill bli klar med den.

Om texten är en påhittad berättelse ska du fundera över om

din text är tillräckligt beskrivande och fantasifull. Kontrollera också att du har skrivit på ett begripligt sätt och att språket är anpassat efter den texttyp du skriver. Ska du t.ex. skriva en krönika kan du använda ett personligt språk men skriver du en jobbsökan ska det vara ett formellt språk.

Kontrollera hur du har delat in i stycken, arbetat med interpunktion och hur du har stavat.

Därefter kan du ta hjälp av klasskamrater och ni kan läsa varandras texter och ge respons. Ge beröm för det som är bra i texten, ställ frågor om det är något du inte förstår och ge förslag till förbättringar. Kom ihåg att även här titta på både innehållet och språket. När du har fått respons på din text ska du skriva den en gång till, och lämna in den till din lärare.

_Exempeltexter

(rubrik)

_Vi behöver ingen ny väg!

(inledning)

_Jag bor i _Tallbogård strax utanför _Bergestad här i _Bredviks kommun. _Jag tycker det är alldeles ljuvligt här med en lummig park, lekplatser för barnen och en sjö att bada i på sommaren. _Men precis utanför mitt fönster, rakt igenom parken, har kommunen planerat att bygga en ny väg. _Jag är både förbannad och chockad! _Hur kan de ens tänka på att förstöra det enda grönområdet som finns här i

_Tallbogård?

_För det första anser jag att det är parken som gör den trevliga stämningen här i området, där människor av alla åldrar träffas och umgås. _Jag, som ser parken

dagligen, ser folk som grillar, spelar kubb och fotboll, tränar och promenerar med sina hundar. _Det är verkligen en plats för alla och som uppskattas av de flesta här i _Tallbogård, eftersom det är den enda naturliga samlingspunkten.

(argument)

_För det andra undrar jag också hur det blir med miljön och luften här i området. _Det har redan uppmätts förhöjda halter av ämnen som inte är bra att andas in.

_Halter som kommer från motorvägen, och det blir inte bättre av den nya vägen. _Jag menar att det kan vara skadligt för barnen som ska växa upp här.

(avslutning som förstärker åsikten)

_Jag kan till viss del förstå de som hävdar att miljön blir bättre om vi inte behöver köra en omväg för att komma till våra arbeten i stan.

_Men det måste väl ändå vara viktigare att vi får behålla vår fantastiska samlingspunkt här i

#120

#184

området.

_Slutligen vill jag säga att vi som bor här i _Tallbogård har i alla år nöjt oss med att åka #5 kilometer på en mindre väg för att ta oss till motorvägen. _Men nu säger alltså kommunen att vi behöver den här nya påfarten för en mer effektiv kommunikation, till kostnaden av en park. _Vår enda park dessutom! _Jag anser att om vi har klarat oss med den mindre vägen hittills så klarar vi oss i fortsättningen också.

_Ilsken och frustrerad

_Exempel på verb i presens:

bor

tycker

är

kan

finns

anser

ser

grillar

spelar

tränar

promenerar

_I folkviseton

_Kärleken kommer, kärleken går
ingen kan tyda dess lagar

_Men dig vill jag följa i vinter och
_vår
och alla min levnads dagar

_Mitt hjärta är ditt, ditt hjärta är
_mitt

och aldrig jag lämnar det åter

_Min lycka är din, din lycka är min

_Och gråten är min när du gråter

_Kärleken är så förunderligt stark
_kuvas av intet i världen

_Rosor slår ut ur den hårdaste mark
_som sol över mörka gården

_Mitt hjärta är ditt, ditt hjärta är
_mitt

och aldrig jag lämnar det åter

_Min lycka är din, din lycka är min

_Och gråten är min när du gråter

_Nils _Ferlin

_Om dikten:

_Dikten är indelad i verser.

_Det finns ingen interpunktion.

_Exempel på rim:

går, vår

lagar, dagar

_Exempel på ord med tema kärlek:

hjärta, lycka, kärleken

_Home away from home

_Det var alltså _Alla hjärtans dag igår, så vi lät våra barn sova över hos sin farmor och farfar medan min fru och jag checkade in på hotell över natten.

_Man tycker ju kanske att vi borde ha lärt oss, men det hade vi alltså tydligen inte. _Vi tänkte att barnen var tillräckligt stora nu för att det inte skulle uppstå avundsjuka och besvikelse, men det var ju förstås bara att glömma. _Istället skapade alltihop, precis som förra året, bara en sjukt stor konflikt mellan barnen och oss när vi väl kom hem igen runt lunchtid idag och sanningen kom fram. _Fullt förståeligt, visserligen. _Det växer ju ganska lätt fram en viss irritation när halva familjen har fått mer än ett dygn där man inte behövt bädda själva, inte behövt laga mat själva, inte blivit tjatade på och inte

blivit avbrutna när man pratar om något viktigt utan istället blivit serverade frukost på sängen, fått sovmorgon och kuddmeny och små små små chokladbitar när man anlände, haft höghastighets-wifi, utsikt över vattnet, shuttle service, bubbelbad, late night snack menu tillagad per önskemål, extra mjuka morgonrockar, välfyllt minibar, alla tänkbara tv-kanaler, ständig uppspassning vid minsta behov, och den andra halvan av familjen är min fru och jag.

_Jag tycker faktiskt inte att det är så speciellt konstigt att min fru och jag kanske uppfattades som en aning bittra när ungarna stod och skröt om all den här skiten.

_Inget ont om hotellet, alltså.

_Men min fru har redan nu slagit fast att nästa år vill hon ha som

_Alla hjärtans dag-present att jag och barnen bor på hotell och att hon får checka in hos mina föräldrar.

_Exempel på verb i preteritum:

var

lät

tänkte

skapade

serverade

_Exempel på tidsangivelser:

igår

runt lunchtid

nästa år

_Exempel på vardagligt språk:

late night snack

skröt

all den här skiten

_Müsli

_Affärernas müsli är väldigt god, men också ruskigt dyr. _Dessutom är den ofta en sockerbomb. _Prova att göra en egen variant. _Grundreceptet bygger på havregryn, rågflingor och lite honung för att ge sötma och binda ihop ingredienserna. _Sedan kan du variera vad du lägger i. _Byt ut kaneln mot vaniljsocker eller tillsätt kokosflingor. _Testa dig fram och hitta din egen favorit. _Låt fantasin få bestämma!

_Grundrecept ca #10--#15 portioner (ger ca #7 dl müsli)

_Exempel på ämnesspecifika ord:

msk

dl

rör om

skär

blanda

_Exempel på verb i imperativ:
sätt
blanda
tillsätt
strö
hacka

_Ingredienser

#2 dl rågflingor
#3 dl havregryn
#1 tsk kanel
#1 nypa salt
#1,5 msk flytande honung
#0,5 msk rapsolja
#3 msk vatten
#1 dl nötter t.ex. pistagenötter
eller hasselnötter
#1 dl torkad frukt t.ex.
aprikoser, fikon eller äpplen

_Instruktioner

- é _Sätt ugnen på #175 grader.
- é _Blanda de torra ingredienserna i en skål. _Tillsätt honung, olja och vatten.
- é _Blanda väl och strö ut på en plåt med bakplåtspapper.
- é _Hacka nötterna grovt och strö över blandningen.
- é _Rosta i ugnen ca #15--#20 minuter.
- é _Rör om då och då.
- é _Låt svalna. _Skär frukt i mindre bitar. _Blanda samman allt.
- é _Häll det i en burk och sätt på ett lock.

_När man minst anar

(_Läsaren kastas in i handlingen)

_Det hade varit ett hemskt år.

_Inget hade fungerat och det hade varit jobbigt på alla sätt. _Katten hade blivit sjuk och dött. _En gammal moster i Gävle hade också plötsligt avlidit. _Det hade varit stambyte i huset. _Och värst av allt,

(_Konflikt utvecklas)

tre personer på jobbet hade blivit övertaliga och måste sluta. _Lena var en av dem.

_Hon satt vid köksbordet och läste platsannonserna i morgontidningen.

_Hennes arbetsgivare skulle hjälpa henne att hitta andra arbetsuppgifter inom företaget, men att arbeta med något som hon själv inte hade valt kändes fel. _Hon hade gjort ett bra jobb, det visste hon, men eftersom hon var en av dem som anställdes sist, åkte hon ut först.

Rättvist? Det hade Lena tyckt tidigare. Nu var hon drabbad själv och det kändes inte rätt.

Annonsen var mycket liten. Lena såg den direkt. "Statistiker sökes till svenskspråkigt företag i Helsingfors." Hon läste vidare. Bra, de ville ha en person med erfarenhet från ett svenskt företag och som också talade engelska. Allt passade in på henne. Varför inte söka arbete i Helsingfors i stället för att få nya arbetsuppgifter mot sin egen vilja?

Hon fick svar redan efter några dagar. Jo, hon var kallad till intervju. Kunde hon komma redan på fredagen samma vecka? Företaget betalade båtresan. En bra början, tänkte Lena.

Efter den gungiga båtresan kände sig Lena ganska matt. Hon hade sovit dåligt och inte fått i sig någon riktig frukost. En kopp kaffe var allt. Hade hon gjort rätt? Vad skulle hon i Helsingfors att göra? Hon kände sig osäker och hade mer eller mindre bestämt sig för att

inte ta jobbet. _Det var nog mer än vad hon skulle kunna klara av.

_Ensam i _Helsingfors och snart vinter.

::: #125 :::::::::::::::::::::::

-- _Hej och välkommen! _Hoppas att du hade en bra resa hit. _Rösten kom från en storvuxen man i elegant kostym.

-- _Jag heter _Pekka _Hallonen och är vd för företaget, sa han och sträckte fram en stor hand som visade sig vara mycket varm. _När _Lena sträckte fram sin kalla hand kände hon sig nästan oartig.

-- _Hej, jag är _Lena, sa hon. _Tack, båtresan var som den alltid brukar vara så här på hösten. _Det gungade en hel del.

-- _Ska du börja här måste du nog vänja dig vid det. _Du kommer att åka fram och tillbaka en del i ditt jobb. _Men du kanske hellre flyger?

-- _Nej, jag föredrar att åka båt.

-- _Då har vi något gemensamt, sa han och log.

_Är det dyrt med tandläkare här i _Finland? tänkte _Lena. _Varför hade

#125

#196

han inte fixat sina tänder? _Inte en enda tand satt rakt.

-- _Slå dig ner, så ska jag göra i ordning lite kaffe. _Med eller utan mjölk? _Sockers?

-- _Jag tar hellre te, sa _Lena och passade på att titta på rummet när mannen stod vänd med ryggen mot henne. _På skrivbordet stod en röd vas med stora vackra blommor i och några fotografier på en pojke i olika åldrar. _Det skulle kunna vara en kvinnas rum, tänkte _Lena.

-- _Berätta lite om dig själv, sa han och vände sig samtidigt om. _Han har en väldigt vacker röst, tänkte _Lena, innan hon berättade hela sin historia -- gymnasiet, utlandsresor, olika ströjobb, universitetet och arbetet på _Försäkringskassan.

-- _Jag kan berätta om vårt företag. _Vi samarbetar med statliga och kommunala myndigheter. _Vi serverar även privata verksamheter.

::: #126 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Vad vackert det är med finlands-svenskan, tänkte _Lena när hon lyssnade på mannens berättelse.

#126

#197

_Stannar jag här kanske jag kommer
att tala som han gör till slut. _Det
låter så vackert. _Mjukt och
melodiskt. _Som om man sjunger när
man pratar.

_På båten hem till _Stockholm
kände _Lena sig nöjd med att hon
tackat ja till jobbet. _Det fick
bära eller brista. _Gick det inte så
var det bara att åka hem igen. _Hon
hade inget att förlora. _Hon hade
två veckor på sig att packa och åka
över. _Den nya arbetsgivaren skulle
ordna med lägenhet.

_De hade gjort upp att någon från
företaget skulle komma och möta
henne vid båten, när hon kom
tillbaka till _Helsingfors. _Där
stod _Pekka _Hällonen, bland
taxiförare och privatchaufförer, ett
huvud längre än alla andra och
vinkade. _Han höll i en skylt med
företagets namn på. _Vad är det med
den där mannen? tänkte _Lena. _Han
är inte som andra.

-- _Välkommen hit igen! _Han var
röd i ansiktet och lite svettig i
pannan. _Min sekreterare är sjuk och
#126 #198

de andra är på konferens. _Därför kom jag för att möta dig. _Hoppas att allt gått bra med resan. _Låt mig köra dig till din lägenhet.

_Lägenheten låg strax utanför _Helsingfors i ett område byggt på #50-talet. _Mycket likt förorten där _Lena hade bott hemma i _Sverige.

-- _Jag släpper av dig här. _Ta dig tid att packa upp och känn efter hur det är att vara i _Finland.

_Lena kunde inte låta bli att titta på hans händer som vilade på rätten. _Han hade långa, kraftiga och lite håriga fingrar. _Ingen vigselring. _Naglarna var jämnt klippta.

-- _Jag växte upp här. _På den tiden var det många barnfamiljer som bodde här. _Nu för tiden är det mest pensionärer och ensamstående.

::: #127 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Han vände sig mot _Lena. _Han har annorlunda ögon också. _Vilken färg har de? tänkte hon.

-- _Då passar jag in här ganska bra. _Jag menar ... pensionär är jag inte ... i alla fall inte ännu ...

#127

#199

men jag är ensamstående.

-- _Det är jag också, svarade han. _Ja, som sagt ... du börjar i morgon. _Vi kör i gång med ett stormöte klockan halv nio. _Jag ser fram emot att ha dig som anställd.

_Stormötet började på slaget halv nio. _Ungefär tio personer var samlade runt bordet. _Det blev ett kort och effektivt möte. _Inget tomt prat om oviktiga saker. _Alla höll sig till ämnet. _Pekka _Hallonen satt tyst hela mötet. _Även som chef är han ovanlig, tänkte _Lena.

(_Oväntat slut som väcker en känsla)

_En morgon, nästan ett år senare, när _Lena skulle cykla till jobbet upptäckte hon att någon hade hängt en blombukett på hennes cykel. _Hon förstod direkt vem som hade gjort det. _Det fanns bara en person som skulle kunna göra något så annorlunda. _Hon gissade rätt och det gjorde henne väldigt lycklig.

Med åren började hon också tala

finlandssvenska.

_Ur _Sammanträffanden,
_Bernhardtson, _Tarras, _Sanoma
_Utbildning

_Texten handlar om få personer:

_Pekka _Hallonen
_Lena

_Texten utspelar sig på få platser:

_Finland
_Stockholm
_Helsingfors

_När jag inte hade nåt

_Jag är fyra år gammal och står på en trottoar på _Manhattan. _Paniken har precis börjat sprida sig i kroppen. _Mamma bara försvann.

_Varför lämnade hon mig här?

_Jag tittar uppåt, längs med husen som aldrig vill ta slut. _Det börjar bli kväll och röda neonljus blinkar överallt. _På en skylt rullar bokstäver som en våg.

_Bilar tutar och förarna skriker till varandra. _När trafikljuset slår om till grönt väller en folkmassa rakt emot mig. _Alla tränger sig fram, axel mot axel, några trycker sig mot husväggarna för att släppa fram andra. _De har tidningar och mackor i händerna. _De pratar, läser, äter och stressar vidare.

_Människorna ser annorlunda ut här. _Många har kostymer som får dem att se ut som stora lådor. _Jag har
#128 #202

alltid undrat varför de blir så små när de tar av sig kostymerna. Året är #1984 och axelvaddarna är ganska extrema.

Allt verkar så mycket enklare för de här fyrkanterna som springer förbi mig. De ser inte ut att ha panik. De verkar inte tycka att det här är en konstig situation. Men jag är ett barn. Mamma har lämnat mig här på gatan och jag vet inte vad jag ska göra.

Mitt hår står rakt ut som vanligt. Små tofsar, början till dreadlocks, pekar åt alla håll.

Folk brukar vända sig om efter mig på gatan, eller stanna och försöka känna på håret.

Jag har den ljusblå pikétröjan.

Mamma pussar mig alltid på pannan när hon knäpper knapparna. Och så jeansen och de blå och vita

Nike-skorna, sådana som de äldre barnen har. Jag älskar dem. Brukar sova med skokartongen i sängen.

I min ryggsäck ligger pennor, papper och, viktigast av allt, en serietidning. "Dr Strange".

#128

#203

_Den är alltid med. _Där ligger också en _Hulk _Hogan-figur i grön plast och sträcker händerna rakt uppåt i ilska.

::: #129 :::::::::::::::::::::::

_Är det kanske den jag borde leka med nu? _Som jag brukar göra när mormor ska passa mig och somnar på soffan. _Kan man ta fram _Hulk _Hogan här, mitt på _Manhattan? _Jag tar av mig ryggsäcken men sätter snabbt på den igen. _Det känns inte som ett ställe man leker på. _Något är fel.

_Jag har aldrig varit ensam förut. _Jag är alltid med mormor eller min kompis _Gene. _Eller med mamma. _För bara några minuter sedan satt jag på hennes axlar. _Det var en helt vanlig kväll.

_Mamma hade varit på jobbet på _Manhattan. _Sedan åkte hon hem till _Queens för att hämta mig. _Två bussar och en tunnelbana, mer än en timmes resa. _Sedan tillbaka till _Manhattan igen, med mig på ryggen. _Vi skulle till dansträningen.

_När vi gick ner i tunnelbanan var
#129 #204

det alltid som att något stängdes av. _Ljudet från de skramlande tågen tog över. _När vi kom upp på gatan ökade volymen. _Alla bilar, alla försäljare som överröstade varandra med sina rop om pretzels eller korv. _Mammas röst höjdes också. _Den gick upp ett snäpp och blev vassare. _Hennes grepp om min hand blev hårdare.

_Mamma tränade och gick på auditions i området runt _Times _Square i närheten av det fina _Broadway, där alla drömde om att uppträda. _Men inte på själva _Broadway. _Inte heller på det som kallades off- _Broadway, utan ännu längre ut. _Off-off _Broadway.

_När vi gick mellan fyrtioandra och fyrtiosjunde gatan mötte vi först restaurangfolket på väg hem från sina dagpass. _Sedan kom teaterfolket som skulle in och jobba för kvällen. _Det luktade pizza, min favoriträtt, och bagels som mamma brukade köpa nybakade på morgnarna.

_Avloppsbrunnarna släppte ut sin unkna luft. _Gick man för nära satte
#129 #205

sig lukten i näsan och var kvar i flera kvarter.

_Exempel på tidsangivelser:

_ Jag är fyra

_ Det börjar bli kväll

_ Året är #1984

_Exempel på vardagligt språk:

_ Och så jeansen och de blå och vita _Nike-skorna, sådana som de äldre barnen har. _Jag älskar dem. _Brukar sova med skokartongen i sängen.

_Exempel på verb i preteritum:

skulle

gick

skramlande

kom

ökade

överröstade

höjdes

gick

blev

(rubrik)

_Regeringens middagsmiss

_Inför den stora miljökonferensen i
_Stockholm bjöd miljöminister _Lena
_Ek in ett antal ministrar på middag
i _Rosenbad. _Förra jordbruks-
ministern _Margareta _Winberg skulle
också vara med. _Problemet var bara
att fel _Margareta _Winberg bjudits
till middagen.

_På gästlistan fanns ett antal
gamla och nuvarande ministrar,
diplomater och tjänstemän som har
arbetat med miljöfrågor. _Inför
miljökonferensen +#40 ville
miljöminister _Lena _Ek (_C) visa
sin tacksamhet för deras långvariga
engagemang för klimat och miljö.

_När sällskapet samlades i
_Rosenbad saknades _Margareta
_Winberg. _Däremot fanns där en dam
från _Sundbyberg som också heter
_Margareta _Winberg. _I hela
_Sverige finns det ett tjugotal

personer med samma namn.

_Lena _Ek tyckte att det var självklart att damen skulle få vara med och undrade om hon var hungrig.

_Jodå, det var hon. _Hon hade ingen lust att åka hem bara för att det hade begåtts ett misstag.

-- _Är jag bjuden, så är jag bjuden, sade hon.

(_Hur det gick till)

_Så _Margareta _Winberg från _Sundbyberg -- som inte är speciellt intresserad av miljöfrågor -- åt middag med alla ministrarna, lyssnade på föredrag och verkade ha riktigt trevligt. _Hon var också med på det gruppfoto som togs för att dokumentera träffen. _Sedan fick hon åka taxi hem.

_Margareta _Winberg i _Sundbyberg är #67 år och pensionär. _Hon har arbetat som arbetsterapibiträde i _Solna i många år och kände bara igen de andra gästerna från tv:n.

::: #131 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Allt såg riktigt ut med inbjudan, så jag tänkte att det där #131 #208

kanske var något jag skulle gå på.
_När jag kom fram till _Rosenbad
förstod jag ju att det hade blivit
fel. _Men de sa välkommen, så jag
stannade.

-- _Vi fick förrätt, varmrätt och
dessert, och alla var väldigt
trevliga. _Det var intressanta
människor som talade, bland annat
han _Blix.

_Vad hade du på dig?

-- _Jag hade svarta långbyxor och en
blus med lite grejer på. _Det var
ungefär vad de andra hade.

_Margareta _Winbergs man var lite
besviken över att han inte var
bjuden, men _Margareta var mest
trött i huvudet när hon kom hem.

_Enligt pressekreteraren på
miljödepartementet, _Erik
_Bratthall, tyckte _Lena _Ek att det
hela var "vansinnigt roligt". _Hon
är framför allt angelägen om att
ingen ska känna sig ledsen -- ingen
skada är ju skedd.

_Tänkte ni inte på säkerhets-
_aspekten?

-- _Vakterna i _Rosenbad klarar av
_pensionerade damer, säger _Erik
_Bratthall.

_Den förra jordbruksministern
(_S), vice statsministern och förra
_ambassadören i _Brasilien _Margareta
_Winberg har fått en ursäkt av _Lena
_Ek och tar det hela med gott humör.

-- _Jag unnar min namne en fin
_middag. _Hon hade aldrig varit på en
_regeringsmiddag, men det har ju jag.

_Exempel på var det hände:
_i _Stockholm

_Exempel på när det hände:
_Inför den stora miljökonferensen

_Exempel på vad som hände:
_Problemet var bara att fel
_Margareta _Winberg bjudits till
_middagen.

_Exempel på vilka som var
inblandade:

_Margareta _Winberg
_Lena _Ek

_Exempel på talstreck:

-- _Är jag bjuden, så är jag
bjuden, sade hon.

_Exempel på verb i preteritum:

såg
kom
förstod
fick
var
var
talade

(rubrik)

_Invitationsdepartementet -- en
middagsklubb för integration

(ingress)

_Vi behöver alla äta middag.
_Varför inte göra det samtidigt som
man lär känna en ny person? _Så
tänkte _Ebba _Åkerman när hon
startade _Invitationsdepartementet
-- en middagsklubb för svenskar och
för elever som lär sig svenska. _Det
är ett enkelt sätt att träna språket
och samtidigt förbättra
integrationen.

_Jag träffar grundaren till _Invita-
tionsdepartementet, _Ebba _Åkerman,
på ett kafé i centrala _Stockholm en
kväll i oktober. _Jag har hört talas
om _Invitationsdepartementet
tidigare och det ska bli spännande
att träffa personen bakom projektet
som jobbar helt ideellt. _Hon kallar
sig själv för optimistkonsult och

jag har förstått att hon är en riktig eldsjäl. _Kvällen innan tog hon emot _Teskedsoordern av tidningen _Vi. _Det är ett stipendium som går till personer som arbetar mot fanatism och för tolerans.

_Internationell uppmärksamhet

_Det lyser om _Ebba när hon berättar om projektet som hon startade för ett halvår sedan och som redan har fått stor spridning i radio och tidningar.

-- _Det har faktiskt varit mer uppmärksamhet utomlands än i _Sverige. _Det har bl.a. varit en artikel i _New _York _Times, tyska _Die _Zeit och franska _Le _Monde, säger _Ebba.

_Träna svenska över en middag

_Invitationsdepartementet bygger på att svenskar bjuder hem invandrare som studerar svenska på middag eller vice versa.

::: #133 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Det bästa sättet att lära sig ett språk är att prata det men det

#133

#213

finns många ___SFI-ELEVER som inte känner någon svensk. _Invitationsdepartementet blir då en mellanhand mellan middagsbjudningar och gäster, förklarar hon.

_Sprider information

_Ebba besöker skolor och informerar elever som läser ___SFI kurs _C eller _D eller studerar på ___SAS-NIVÅ och berättar om _Invitationsdepartementet.

-- _Svenskar är inte så vana att prata med någon som lär sig språket så för att få samtalet att flyta har jag valt att bara informera klasser på den nivån.

_De flesta ___SFI-GRUPPER är positiva eftersom de får öva att prata svenska. _Det är kanske också första gången de får komma hem till någon svensk. _De elever som är intresserade får fylla i ett formulär där de skriver om de vill bjuda på middag eller bli bjudna på middag. _De fyller även i sitt telefonnummer och om de har någon allergi.

#133

#214

-- _Sedan brukar kompisar eller andra svenska personer som vill delta höra av sig till mig via _Invitationsdepartementets hemsida eller på _Facebook. _Det är människor som annars inte har tid att jobba ideellt regelbundet men som känner att de har tid att träffas över en middag.

_Mycket planering

_Ebbas jobb blir sedan att matcha middagssällskapen utifrån de datum som värdarna föreslagit. _Någon dag innan den planerade middagen får värden veta detaljer om sin gäst och skickar då ett _Välkommen på middag-sms till denne med adress och resebeskrivning.

-- _Jag förespråkar oftast att middagarna sker på torsdagar, lördagar och söndagar för att få ett bra arbetsflöde.

::: #134 :::::::::::::::::::::::

_Jag slås av tanken att det måste krävas oerhört mycket planering av _Ebba och mycket tålamod. _Det brukar ju vara tillräckligt svårt

#134

#215

att bestämma träff med sina egna
vänner.

_Idén föddes

_Ebba, liksom många unga svenskar,
har ofta tagit uppehåll från sina
studier för att resa runt i världen.

_Hon har varit bosatt i _Brooklyn,
_Harare, _Madrid och _Las _Vegas.

_Hon har också varit på yogaläger i
_Indien, arbetat på en bondgård i

_Alabama och dokumenterat havs-
sköldpaddor i _Costa _Rica. _När

_Ebba kom hem till _Sverige började
hon jobba som vikarie på __SFI och
det var också där idén till

_Invitationsdepartementet föddes.

-- _Jag blev ofta bjuden hem till
mina elever på middag. _Eftersom jag
inte satte några betyg kunde jag ha
en annan relation till eleverna än
vad de ordinarie lärarna kunde ha.

_Jag hade så trevligt och jag ville
att fler skulle få ta del av samma
upplevelse. _Jag märkte också att
många av mina elever inte hade någon
kontakt med svenskar och att det
saknas naturliga mötesplatser.

#134

#216

_Invitationsdepartementet på ett tiotal orter runt om i _Sverige.

_För att bli ambassadör måste man först ordna fem middagar. _Målet var att arrangera #10 #000 middagar innan valdagen #2014 men för _Ebba är målet inte längre en siffra då det är ett långsiktigt projekt.

-- _Det jag helst önskar är att människor spontant börjar bjuda hem varandra.

_Det märks att _Ebba är van vid intervjuer och att berätta om _Invitationsdepartementet. _Hon vet vilka frågor man vill få svar på och intervjun är snabbt klar. _Ebba säger hej då med ett varmt leende och cyklar iväg i den kyliga höstkvällen. _Jag är fascinerad över hennes energi och driv. _Vi skulle behöva fler optimistkonsulter i samhället.

_Exempel på personbeskrivning:

_Det lyser om _Ebba
säger _Ebba glatt
hennes energi och driv

_Exempel på mellanrubriker:

_Sprider information

_Mycket planering

_Exempel på egna värderingar:

_Jag slås av tanken

_Exempel på miljöbeskrivning:

_den kyliga höstkvällen

_Exempel på talstreck:

-- _Det har faktiskt varit mer
uppmärksamhet utomlands än i

_Sverige.

_Exempel på verb i presens:

träffar

lyser

berättar

(rubrik)

_Wangari _Maathai, _Nobels fredpris
#2004

=== _Bildbeskrivning =====

_Foto på _Wangari _Maathai, en
färgstark kvinna med ett leende
som sprider sig över hela
ansiktet. _Hon är klädd i en gul-
och vitmönstrad klänning och har
sitt svarta hår uppsatt med en
stor rosett. _Hon arbetade under
sin livstid (#1940--#2011) med
humanitärt arbete och miljöarbete.

=====

(ingress)

_För hennes insatser för hållbar
utveckling, demokrati och fred

_En stor skog står i brand. _Alla
djuren flyr och betraktar lågorna
som slukar deras hem. _Alla, utom en
kolibri. _Den flyger till närmaste
sjö och hämtar en droppe vatten som
den släpper över elden. _Sedan en

droppe till, och en till. _De andra djuren hånar fågeln. " _Hur ska du kunna släcka elden, du som är så liten?". _Men kolibrin fortsätter. " _Jag gör så gott jag kan", svarar den. _Sagan om kolibrin var _Wangari _Maathais inspiration. " _Jag ska vara som kolibrin, jag ska göra det bästa jag kan".

_Skövling av skog

_I slutet av #1970-talet grundade _Wangari _Maathai organisationen _Green _Belt _Movement i protest mot den stora avskogningen i _Kenya. _Skövlingen av skog medför stora problem, inte minst för kvinnor på landsbygden, vilka är de som av tradition utför hushållsarbetet. _Det blir längre att gå för att hitta ved och vatten, samtidigt som jorderosionen leder till matbrist och undernäring. _Green _Belt _Movements svar på problemet var att plantera nya träd. _Fram till idag har organisationen planerat över #40 miljoner träd.

ersättning ut. Tiotusentals slöt upp, framför allt kvinnor, och rörelsen spred sig till andra afrikanska länder och även utanför Afrikas gränser.

En kämpe

Men Wangari Maathais arbete har inte enbart handlat om trädplantering. Genom sin organisation har hon tagit ställning för kvinnors rättigheter och för demokrati. Hon stoppade bland annat byggandet av en stor skyskrapa i ett grönområde i huvudstaden Nairobi och har hungerstrejkat till stöd för politiska fångar. Hon har mött motstånd och har utsatts för trakasserier och hot. Vid flera tillfällen har hon suttit i fängelse.

Tilldelades Nobelpriset

#2003, när Kenya fick en ny president, släpptes Maathai in i regeringen, som landets vice miljöminister. Då fick hon beskedet
#137 #223

om att hon som första kvinna från Afrika tilldelats Nobels fredspris, på en dålig mobiltelefonlinje. I motiveringen framhöll den norska Nobelkommittén sambandet mellan fred och god livsmiljö och priset till Maathai är det första som betonar miljöarbetets betydelse för att förebygga konflikter och trygga säkerheten i världen.

Exempel på mellanrubriker:

Skövling av skog

Wangaris bakgrund

Rörelsen växer

En kämpe

Tilldelades Nobelpriset

Exempel på ämnesspecifika ordval:

avskogningen

ved

jorderosion

matbrist

undernäring

Exempel på sambandsord:

vilket

där

därför

och Då

(rubrik)

_Pappaskap -- en ny fantastisk vardag

_I augusti förra året förändrades mitt liv fullständigt. _Min dotter föddes. _Hon presenterade sig för mig direkt efter att ha lämnat sin mammas mage. "_Hej, sa hon, jag heter _Julie och nu ska du ta hand om mig!" _Nej, det sa hon givetvis inte. _Men med hennes stora, blå och nyfikna ögon var hon både högst närvarande och glad.

(_Väcker känslor)

_Tänk att hon låg där, min dotter! _Som jag hade längtat efter henne. _Jag tittade på henne, med ögonen fyllda av tårar och med ett stort leende. _Jag välkomnade henne till världen med en puss på hennes varma och mjuka kind.

_Jag kände direkt vid födseln att ett obrytbart band uppstod mellan

föräldraledig. _När jag berättade för min chef att jag skulle vara hemma ett år utbrast han: " _Ett helt år!". _Han var försiktigt uppmuntrande men det märktes att han tyckte att det jag gjorde var lite konstigt. _Jag har killkompisar som knappt är hemma alls med sina barn.

(_Egna åsikter)

_Jag tror det beror på flera saker. _En del vill nog inte, andra prioriterar sin karriär och i en del situationer handlar det nog om att mammorna vill vara hemma den mesta tiden med barnet. _För mig och min flickvän är det självklart att vi båda ska vara hemma med vår dotter. _Vi vill båda ta hand om henne och lära känna henne ordentligt.

_Christopher, stolt och glad nybliven pappa

_Textkällor:

_Backman, _Fredrik, _Home away from
_home, _Blogginlägg från _Cafés
_hemsida, #2015-#02-#15.

_Bernhardtson, _Tarras, _När man
_minst anar ur _Sammanträffanden,
_Bonnier _Utbildning, #2010.

_Ferlin, _Nils, _I folkviseton ur
_Från mitt ekorrhjul, _Bonniers,
_#1957.

_Glasgow, _Ison, _När jag inte hade
_nåt, _Brombergs, #2014.

_Jacobsson, _Cecilia, _Regeringens
_middagsmiss, _Dagens _Nyheter,
_#2014-#11-#03.

_Nobelmuseet, _Wangari _Maathai,
_Nobels fredspris #2004,
_Nobelmuseet, #2004.

_Rosin, _Pia, _Invitations-
_departementet, _Inlägg facebook,
_#2014.

_Svensson, _Olof, _Snuvade kungen på
_invigningsturen, _Aftonbladet
_#2014-#11-#03.